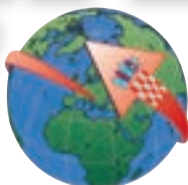

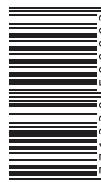
HRVATSKI VOJNIK

PRINTED IN CROATIA

0 2 3 1 1

ISSN 1330 - 500X

9 17713301500003

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

93. zb Zemunik

Temeljna obuka budućih pilota na avionu Zlin

POSJET PAPE BENEDIKTA XVI. HRVATSKOJ
SVETI OTAC: SRDAČNO POZDRAVLJAM LJUBLJENU HRVATSKU ZEMLJU

PRIGUŠIVAČI (II. DIO)

U zagrebačkoj zračnoj luci Svetog Oca je u svečanom stroju dočekala i počasno-zaštitna postrojba OSRH-a

POSJET PAPE BENEDIKTA XVI. HRVATSKOJ

Snimili Tomislav BRANDT, Josip KOPI

Pratnja MiG-ova, vojni orkestar i počasni stroj u čast Svetog Oca

U pripremi posjeta Svetog Oca Hrvatskoj te u programu dočeka i boravka, izravno ili dijelom je bilo uključeno i oko 300-tinjak pripadnika OSRH.

Pripadnici Eskadrile borbenih aviona 91. zrakoplovne baze Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane pri dolasku 4. lipnja i na odlasku 5. lipnja proveli su zadaću osiguranja zrakoplova u kojem se nalazio Sveti Otac Benedikt XVI.

Desetak minuta prije ulaska zrakoplova koji je prevozio Svetog Oca u hrvatski zračni prostor iz zračne luke Pula poletjela su dva borbena aviona MiG-21. Ulaskom Airbusa Alitalia u hrvatski zračni prostor, hrvatski MiG-ovi proveli su njegovo presretanje na 10 000 metara, stupili su radiovezom u kontakt s kapetanom zrakoplova te ujedno Svetom Ocu uputili riječi dobrodošlice u RH i osigurali siguran let te sljetanje u zagrebačku zračnu luku.

Tijekom osiguranja dolaska Svetog Oca, borbenim avionom MiG-21 upravljao je pilot, satnik Zvonimir Milatović koji je bio i vođa borbenog dvojca. Posadu drugog aviona MiG-21 UMD činili su pilot, satnik Luka Tomljenović i zapovjednik Eskadrile borbenih aviona i nastavnik letenja,

bojnik Adrian Celija. Papin zrakoplov na odlasku iz Hrvatske, dan poslije, ponovno su ispratila dva hrvatska MiG-a kojima su upravljali zamjenik zapovjednika EBA-e satnik Christian Jagodić i satnik Zvonimir Milatović

U zagrebačkoj zračnoj luci Svetog Oca je u svečanom stroju dočekala i počasno-zaštitna postrojba OSRH-a, a prijavak mu je predao zapovjednik bojne brigadir Dragan Basić. Sveti Otac u pratnji predsjednika RH Ive Josipovića pozdravio je svečani stroj a, potom je Simfonijski puhački orkestar OSRH-a u čast Papina dolaska, na pisti zračne luke odsvirao himne Vatikana i Republike Hrvatske. Orkestar je dan poslije sudjelovao i u svečanoj misi koju je Papa služio na hipodromu.

Za potrebe hitnog medicinskog prijevoza, tijekom boravka Svetog Oca u Hrvatskoj, u pripravnosti je bila i Eskadrila transportnih helikoptera, jednako tako u pripravnosti su bili i pripadnici NBKO postrojbe dok su pripadnici Zapovjedništva za potporu obavljali i zadaće transporta te davali potrebnu logističku potporu. Pripadnici Vojne policije sudjelovali su uz ostale angažirane snage u osiguranju boravka Svetog Oca u Zagrebu.

Simfonijski puhački orkestar OSRH-a u čast Papina dolaska, na pisti zračne luke odsvirao je himne Vatikana i Republike Hrvatske. Orkestar je dan poslije sudjelovao i u svečanoj misi koju je Papa služio na hipodromu

Pripadnici Eskadrile borbenih aviona 91. zrakoplovne baze Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane pri dolasku 4. lipnja i na odlasku 5. lipnja proveli su zadaću osiguranja zrakoplova u kojem se nalazio Sveti Otac Benedikt XVI.

RAZGOVOR
Jamie Shea,
zamjenik pomoćnika
glavnog tajnika
NATO-a za rastuće
sigurnosne izazove

4

Energetska sigurnost može biti čimbenik regionalne integracije

Mislim da Hrvatska ima važnu ulogu u jačanju regionalne suradnje, članica je NATO-a, uskoro i članica EU-a te tako pokazuje put i drugim zemljama koje imaju iste težnje ali će im trebati vremena na tom putu. Mislim da je hrvatska integracija važan čimbenik

U ovome se času želim prisjetiti triju pastoralnih posjeta mog ljubljeno prethodnika, blaženoga Ivana Pavla II. Hrvatskoj te zahvaliti Gospodinu za dugu povijest vjernosti koja povezuje vašu zemlju sa Svetom Stolicom. Brojimo više od trinaest stoljeća snažnih i posebnih veza, prokušanih i učvršćenih u ponekad teškim i bolnim okolnostima. Ta je povijest rječiti dokaz ljubavi vašega naroda prema evanđelju i prema Crkvi...

SVETI OTAC: SRDAČNO POZDRAVLJAM LJUBLJENU HRVATSKU ZEMLJU

8

18

Temeljna obuka budućih pilota na avionu Zlin

Obuku polaze kadeti 17. redovitog naraštaja kadeta pilota i 1. naraštaja učenika letača koji se školuju po novom modelu školovanja pilota. Riječ je o polaznicima u statusu časnika, vojnih stipendista i dragovoljnih ročnika iz sustava MORH-a i OSRH-a. Ukupno ih je devet. Svi su već uspješno svladali temeljno i akrobatsko letenje i na dobrom su putu da postanu novi piloti HRZ-a

Naslovnica snimio Josip KOPI

MORH I OSRH

- 6 **NOVOSTI IZ MORH-a i OSRH-a**
Otvorena međunarodna vojna vježba Immediate Response 11
- 7 **NOVOSTI IZ NATO-a**
Gadafijev režim sve je više izoliran
- 12 **MEĐUNARODNA VOJNA SURADNJA**
CEANCO 2011 - 5. godišnja konferencija prvih dočasnika kopnenih vojski europskih zemalja
- 13 **JA SAM DOČASNIK, VOĐA VOJNIKA!**
Narednik
- 16 **MEĐUNARODNA VOJNA SURADNJA**
Predstavnici ZzP-a na konferenciji JOINT LOGISTICS
- 17 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Izaslanstvo GS OSRH-a posjetilo Vojni poligon "Eugen Kvaternik" i SBO
- 20 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Upućen 7. kontingent OSRH-a u misiju UNDOF

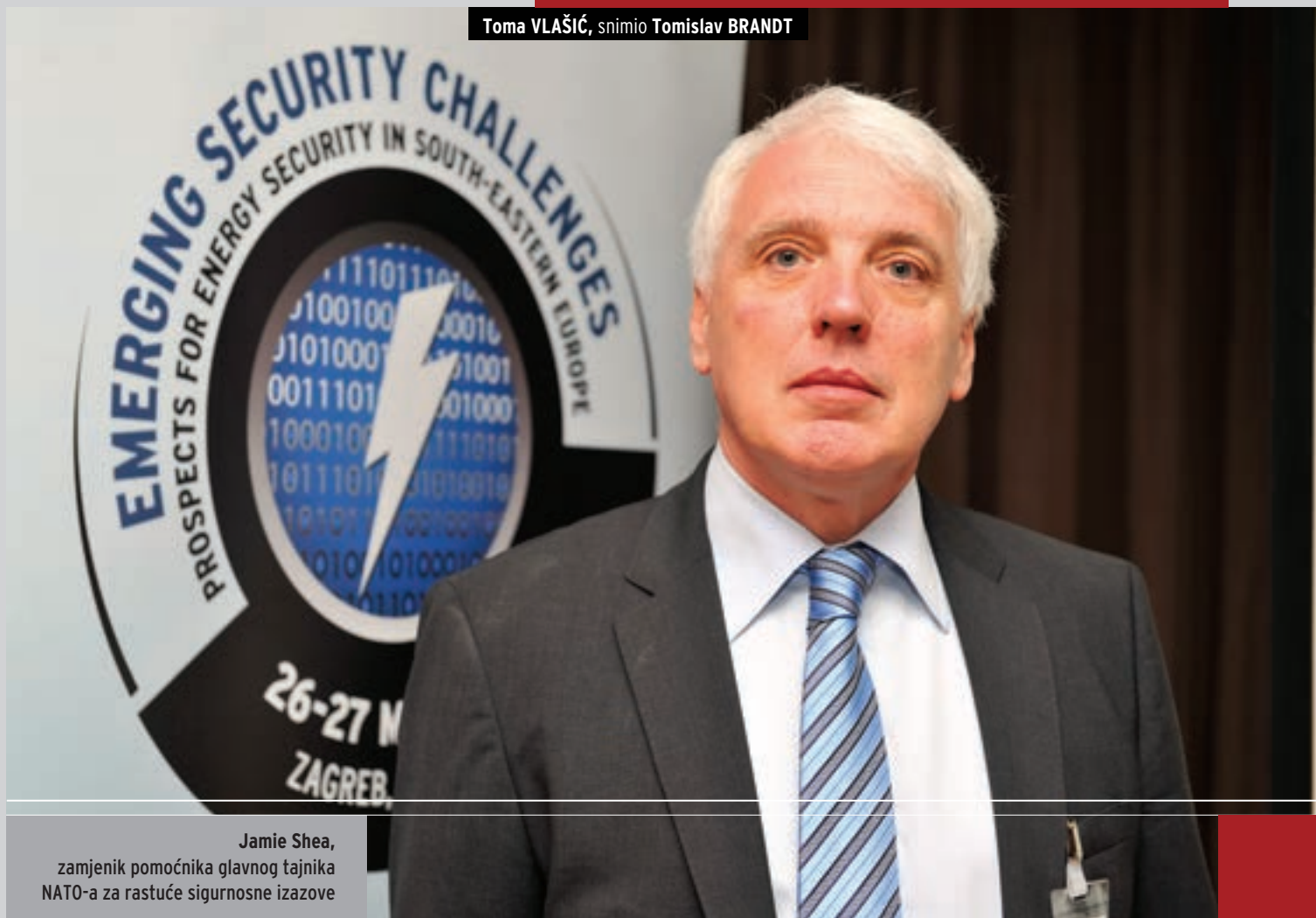
VOJNA
TEHNIKA

- 21 **NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE**
- 25 **VOJNA TEHNIKA**
Prigušivači (II. dio)

MAGAZIN

- 30 **MIROVNE MISIJE UN-a**
UNFICYP - Cipar (1964. -) (I. dio)
- 32 **DOMOVINSKI RAT**
Podaci iz srbijanskih izvora o stradanju srpskoga stanovništva u Oluji za koje nisu odgovorne hrvatske snage (VI. dio)
- 33 **PREDSTAVLJAMO**
Zapovjedni vrh JNA od siječnja 1990. do svibnja 1992.
- 35 **IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA**
Kacića M 56/76

Toma VLAŠIĆ, snimio Tomislav BRANDT

Jamie Shea,
zamjenik pomoćnika glavnog tajnika
NATO-a za rastuće sigurnosne izazove

Mislim da Hrvatska ima važnu ulogu u jačanju regionalne suradnje, članica je NATO-a, uskoro i članica EU-a te tako pokazuje put i drugim zemljama koje imaju iste težnje ali će im trebati vremena na tom putu. Mislim da je hrvatska integracija važan čimbenik

Energetska sigurnost može biti čimbenik regionalne integracije

U zagrebačkom hotelu "Dubrovnik" potkraj svibnja održana je međunarodna konferencija "Sigurnosne prijetnje u nastajanju: Perspektive za energetska sigurnost u jugoistočnoj Europi" na kojoj se raspravljalo o rastućim sigurnosnim izazovima, posebno energetske, i njihovu utjecaju na sigurnost u globalnom smislu i u regionalnom kontekstu. Konferencijom se željelo

upozoriti na važnost dostupnosti energije i stabilnosti opskrbe te na potrebu promjene naših stavova i ponašanja u pogledu načina na koji trošimo energiju jer tu leži znatan potencijal u poboljšanju energetske djelotvornosti u javnom, komercijalnom i privatnom području potrošnje energije. Nazočnost Jamiea Sheana, zamjenika pomoćnika glavnog tajnika NATO-a za rastuće

sigurnosne izazove, na konferenciji bila je iznimna prigoda za razgovor i bolje razumijevanje važnosti ove problematike.

Zašto je energetska sigurnost važna za NATO, ali i za cijeli svijet?

Sva su naša društva ovisna o energiji. Prirodno, jer moderne ekonomije ovise o energiji, zbog transporta, industrije, grijanja kuća, uporabe moderne elektronike, kao što su računala u našim svakodnevnim životima. Svake godine potražnja raste, a ponuda ipak ima granice, posebno u slučaju fosilnih goriva. Mnoge su zemlje u pojačanom razvoju, Kina, Indija, Brazil pa od izvoznika postaju uvoznici zbog pojačane domaće potražnje. Sve to znači da cijene energije rastu. Jasno je da je potreban promišljen pristup te diversifikacija, *ne staviti sva jaja u istu košaru*, već imati više mogućnosti izvora energije, međunarodnu suradnju u izgradnji energetskih mreža te djelotvorniju potrošnju energije. To će biti temelji očuvanja napretka i životnog standarda u godinama pred nama.

Kako možemo unaprijediti energetska sigurnost?

Prvo je načelo, svakako diversifikacija, imati pristup k više izvora. Ako jedan od izvora energije postane nedostupan, npr. kao nedavna nesreća u nuklearnoj elektrani Fukushima u Japanu, kada se nedostajuća energija odmah može nadomjestiti iz drugih izvora kao što je ugljen ili plin ili obnovljivim izvorima kao što je vjetar ili sunce. Drugo je načelo osigurati vitalne dobavne pravce koji su osjetljivi na ometanja i prekide, bilo to plinovodi i naftovodi na kopnu ili pak pomorski transport tankerima, to je područje gdje NATO može pomoći. Treće načelo jest solidarnost. U Europi imamo integriranu energetska mrežu, ako jedna zemlja zapadne u poteškoće, ostali joj mogu priteći u pomoć jer je energetska sustav integriran i umrežen.

Nakon godina nestabilnosti jugoistočna Europa je na putu bolje suradnje. Ide li taj put u pravom smjeru? Što još možemo učiniti u poboljšanju suradnje?

Mislim da je ta suradnja na pravom putu. Europska energetska zajednica potiče suradnju, razvijaju se međunarodni projekti kao što su razne interkonekcije i novi dobavni pravci, npr. projekt Nabucco. Zemlje regije sad rade zajedno, ne samo u izgradnji i financiranju novih naftovoda i plinovoda već i u distribuciji. Energetska sigurnost može biti čimbenik regionalne integracije. Mislim da je to važna prednost.

Kakva je hrvatska uloga u jačanju regionalne suradnje?

Mislim da Hrvatska ima važnu ulogu, članica je NATO-a, uskoro i članica EU-a te tako pokazuje put i drugim zemljama koje imaju iste težnje ali će im trebati vremena na tom putu. Mislim da je hrvatska integracija važan čimbenik. Zatim, gotovo svi novi dobavni pravci na neki način se križaju u Hrvatskoj o oko nje pa je stoga i njezina vodeća uloga važna.

Što su glavne ugroze zemalja NATO-a u ranom XXI. stoljeću?

To je dobro pitanje, jer imamo tendenciju predviđati netočno. Kad bih vam prije samo šest mjeseci rekao da će NATO voditi akciju u Libiji, vjerojatno biste pomislili da sam poludio. Neočekivano postaje sve češće. Mislim da možemo reći da ćemo u XXI. stoljeću i dalje imati problem propalih država, terorizma, organiziranog kriminala, šverca droge što su sve transgranični problemi. Ugrožavat će nas transnacionalni fenomeni kao terorizam i cyber-kriminal. Ovaj potonji zato što je jednostavan izvesti, vrlo je asimetričan, ne zahtijeva mnogo novca ili osobita truda za napasti tuđe računalne sustave. Ne smijemo zaboraviti ni širenje oružja za masovno uništavanje, jer nakon razdoblja relativne stabilnosti na području širenja nuklearnog oružja i raketnih sustava, nažalost ponovno ulazimo u fazu kad se povećava broj zemalja koje žele nabaviti oružje za masovno uništavanje. To će, vjerujem, biti ključne stvari na koje ćemo morati paziti ubuduće.

Uprava za nove sigurnosne izazove NATO-a je ustrojena prošle godine. Možete li reći više o njoj?

Ta je nova uprava nastojanje da se okrenemo upravo onim izazovima koje sam upravo opisao, da se više usredotočimo na njih, da bolje definiramo NATO-ovu ulogu u suočavanju s tim izazovima. Upravo radimo na novoj politici cyber-odbrane saveznika od masovnog cyber-napada. Radimo i na pitanjima širenja oružja za masovno uništavanje, zatim borbi protiv terorizma gdje unapređujemo naše mogućnosti razvoja tehnologije npr. otkrivanja eksploziva ili bomba-

ša samoubojica, da bi se uspješnije suprotstavili terorizmu. Bavimo se i energetska sigurnošću, o čemu smo razgovarali ovdje u Zagrebu, koja pomaže u zaštiti kritične energetske infrastrukture. Imamo i mogućnosti strateških analiza te nastojimo predvidjeti buduće krize. To je mnogo zadaća, ali sve su one važne za budućnost Saveza. ■

Otvorena međunarodna vojna vježba Immediate Response 11

Na Hrvatskom je vojnom učilištu u Zagrebu 7. lipnja otvorena međunarodna vojna vježba Immediate Response 11. Okupljene su tom prilikom pozdravili direktor vježbe s američke strane, brigadir Ardiss Ferguson, zapovjednik 209. tima za vezu u Zapovjedništvu kopnenih snaga za Europu (USAREUE) i direktor vježbe s hrvatske strane, brigadir Robert Suntešić, zapovjednik Inženjerijske pukovnije ZOD-a HKoV-a. Vježba će trajati do 18. lipnja i održavat će se na Vojnom poligonu "Eugen Kvaternik" kod Slunja i u Simulacijskom središtu Zapovjedništva za obuku i doktrinu "Fran Krsto Frankopan" HKoV-a na HVU-u. Od 990 pripadnika oružanih snaga koji sudjeluju u vježbi, najviše ih je iz Republike Hrvatske (570) i Sjedinjenih Američkih Država (400), a u vježbi sudjeluju i po četiri pripadnika

OS Albanije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Crne Gore i Srbije. Immediate Response 11 je dio združene obuke i vježbi Zapovjedništva američkih snaga za Europu (EUCOM) i Zapovjedništva kopnenih snaga za Europu (USAREUE), a njezini ciljevi su unapređenje zajedničke interoperabilnosti saveznika i partnerskih nacija, unapređenje priprema sudionika za uspješno djelovanje u multinacionalnom i integriranom okruženju te priprema za sudjelovanje u misiji ISAF u Afganistanu i razmjena iskustava iz ISAF-a. Tijekom održavanja vježbe koja će, osim kopnenih snaga, okupiti i pripadnike HRZ-a i PZO-a, na Vojnom poligonu u Slunju sudjelovat će pripadnici motorizirane satnije bojne *Pauci* iz sastava Gardijske motorizirane brigade, te pripadnici američkih oružanih snaga iz sastava

Snimio: Tomislav BRANDT

nacionalnih garda Minnessote i New Jerseyja, dok će pripadnici ostalih zemalja sudionica biti angažirani u računalno potpomognutoj vježbi koja se održava u Simulacijskom središtu u Zagrebu.

L. PULJIZEVIĆ

Integracijska konferencija u Splitu

U ratnoj je luci Lora u Splitu 6. i 7. lipnja u organizaciji Glavnog stožera OSRH-a i NATO-ova Zapovjedništva za transformaciju (ACT) održana 4. konferencija o integraciji Republike Hrvatske u NATO, pod

nazivom "Integracijska konferencija –ACT". Konferenciju je uvodnim govorom otvorio državni tajnik MORH-a Pjer Šimunović koji se osvrnuo na trenutačno najvažnije događaje i procese unutar hrvatskog obrambenog sustava -završetak izrade ključnih strateških dokumenata te sudjelovanje pripadnika OSRH-a u misiji ISAF u Afganistanu. General Kjell-ove Skare iz Zapovjedništva za transformaciju, koji predvodi NATO-ovo izaslanstvo, izrazio je zadovoljstvo organizacijom te naglasio važnost održavanja ovog tipa konferencije kao i potrebu za razvojem djelotvorne i racionalne obrane, temeljene na razvoju sposobnosti. Isto tako, naglasio je napredak koji Republika Hrvatska postiže u integracijskom procesu, s obzirom na vrlo dinamično razdoblje tijekom samog

procesa pristupanja. Načelnik Uprave za planiranje GS-a general-bojnik Dragutin Repinc dao je kratak osvrt na trenutačne integracijske napore i pitanja koja su se pojavila u procesu pristupanja, kao i napredak ostvaren nakon prethodno održanih integracijskih konferencija. U sklopu konferencije održane su radionice koje su obuhvatile stratešku razinu, strateško i obrambeno planiranje, izobrazbu i obuku, kolektivnu obuku i vježbe te logističko planiranje. U navedenim radionicama, zajedno s predstavnicima iz Ministarstva obrane i Oružanih snaga, sudjelovali su i predstavnici iz Zapovjedništva za transformaciju, Združene NATO-ova Zapovjedništva u Napulju te međunarodno osoblje iz sjedišta NATO-a u Bruxellesu.

OJ

Predstavnici OSRH-a na vojnom mimohodu u Rimu

Na Dan Republike, 2. lipnja u Rimu, u zaoč-nosti talijanskog predsjednika Giorgia Napolitana, premijera Silvija Berlusconi, predsjednika gornjeg i donjeg doma Parlamenta, ministra obrane Ignazija La Russe, zapovjednika Glavnog stožera obrane generala Biagija Abrate, ministra vanjskih poslova i drugih predstavnika vlade, 31 predsjednika država i 80 stranih izaslanstva, Diplomatskog zbora, te talijanskih vojnih, civilnih i crkvenih vlasti, obilježena je 150. obljetnica ujedinjenja i 65. obljetnica Republike zajedničkim mimohodom svih vojnih formacija, kopnenih snaga, karabinjera, vatrogasaca, financijske straže. Republiku Hrvatsku je u ovoj, za Italiju jubilarnoj obljetnici, predstavljao njezin predsjednik i vrhovni zapo-

vjednik OSRH-a Ivo Josipović sa suprugom te članovi službenog izaslanstva, veleposlanik RH u Talijanskoj Republici, Tomislav Vidošević, savjetnik Predsjednika veleposlanik Josip Paro i državni tajnik za politička pitanja u MVPEI-u dr. sc. Mario Nobilo. Osim u vizualnom doživljaju 80 minutnog mimohoda, publika je mogla uživati u preletima akrobatske skupine ratnog zrakoplovstva "Frecce tricolori", u glazbi u izvedbi vojnih orkestara mornarice, karabinjera, zrakoplovstva, financijske straže i kopnenih vojnih snaga, mimohodu brojnih postrojbi koji je ove godine bio veći, svečaniji i zasigurno s naglašenijim osvrtom na povijesni razvoj talijanskih oružanih snaga od prethodnih. Na vojnom mimohodu, već tradicionalno, po

treći put pod nacionalnom zastavom Republike Hrvatske sudjelovala su tri predstavnika OSRH-a, satnik Daniel Lončarić, narednik Mladen Tomljanović i desetnik Daniel Novak. U ime Veleposlanstva RH u Rimu nazočio je vojni izaslanik RH, kapetan bojnog broda Goran Žanko, vicedoažen VDZ-a.

G. ŽANKO

Gadafijev režim sve je više izoliran

Prošlo je malo više od dva mjeseca otkad smo pokrenuli akcije u Libiji radi zaštite civilnog stanovništva. Imamo povijesni mandat Ujedinjenih naroda, a zajedno s partnerima ostvarili smo znatan napredak, istaknuo je na svojoj redovitoj mjesečnoj konferenciji za novinare glavni tajnik NATO-a Anders Fogh Rasmussen. "Preokrenuli smo plimu Gadafijeva režima i spasili bezbroj života. Njegov je režim ozbiljno degradiran, a poseban pritisak je na gradovima", kazao je glavni tajnik. U prilog njegovih teza idu i brojke koje je predočio, pa je tako od početka akcije, izvedeno oko 10 000 letova. Isto tako oštećeno je ili pak potpuno uništeno oko 1800 vojnih ciljeva, a što uključuje oko sto zapovjednih i nadzornih mjesta koja su se rabila za organiziranje napada na civile. "To uključuje i više od 700 skladišta oružja i gotovo 500 tenkova, oklopnih vozila

i raketnih bacača", rekao je Rasmussen dodajući da se operacije provode s preciznošću, a sve da bi se izbjegle civilne žrtve. "Gadafijev režim sve je više izoliran u zemlji i inozemstvu, a zahvaljujući našim operacijama sve veći broj ljudi u Libiji može se vratiti u normalan život", kazao je Rasmussen ističući da je, s druge strane, režim tog diktatora još uvijek prijetnja. Glavni je tajnik naveo da je zbog niz razloga akcija u Libiji produžena na 90 dana, no i da postoji volja da se operacije nastave sve dok je to potrebno. "Naša je poruka libijskom narodu jasna, NATO i partneri će vas zaštititi. Jasna je i poruka Gadafijevu režimu, počeli smo ovu misiju i planiramo ju dovršiti", poručio je glavni tajnik.

Nastavlja se misija u Libiji

Odluku o produžetku akcije u Libiji na 90 dana je donijelo Sjevernoatlantsko vijeće, NATO-ovo upravno tijelo, čiji su se članovi sastali u Bruxellesu na razini veleposlanika zemalja članica. Isto tako NATO je priopćio da je prvi put u Libiji upotrijebio borbene helikoptere za napad na vojna vozila, opremu i snage pukovnika Moamera Gadafija. Ističu da su borbeni helikopteri pod NATO-ovim zapovjedništvom

prvi put upotrijebljeni u vojnim operacijama iznad Libije, u sklopu operacije Ujedinjeni zaštitnik, a na meti napada bili su vojna vozila kao i vojna oprema. U zračnim napadima, kako je izvijestilo britansko ministarstvo obrane, sudjelovali su britanski helikopteri tipa Apache. Naime, London koji od 19. ožujka sudjeluje u operacijama međunarodne koalicije u Libiji, objavio je potkraj svibnja da je s broda Ocean, nosača helikoptera stacioniranog ispred sjevernoafričke obale, poslao na zadaću četiri svoja borbena helikoptera. O tome kako uspjeh te operacije pokazuje jedinstvene mogućnosti uporabe borbenih helikoptera, očitovao se u priopćenju general Charles Bouchard, glavni zapovjednik NATO-ove operacije u Libiji. U planu je nastavak njihove uporabe i to kada i gdje to bude nužno, s istom točnošću kakvom smo to činili u svim našim dosadašnjim misijama, rekao je kanadski časnik koji zapovijeda operacijom Ujedinjeni zaštitnik. Što se situacije u Libiji tiče, tijekom vikenda u Tripoliju i istočnom predgrađu odjeknulo je nekoliko eksplozija. Zbog nemira u toj zemlji sve češće su i vijesti o pogibiji izbjeglica, a potkraj prošloga tjedna tijela oko 150 afričkih izbjeglica, koji su ribarskim brodicama pokušali pobjeći pred nemirima u Libiji, pronađena su duž tuniske obale, izvijestila je dužnosnica UN-a Carole Laleve. Tuniska obalna straža i vojska uspjele su spasiti 570 osoba, no mnogi su se ipak utopili.

Postupno povlačenje američkih vojnika iz Afganistana

Američki ministar obrane Robert Gates, koji je u posjetu Afganistanu, najavio je da će postupno povlačenje američkih vojnika iz te zemlje, koje bi trebalo početi idućeg mjeseca, biti odgovorno provedeno i neće izložiti nepotrebni rizici druge koalijske i afganistanske snage. Američki general David Petraeus, zapovjednik 150.000 stranih vojnika u Afganistanu, uskoro će dati preporuke predsjedniku Baracku Obami o tome koliko vojnika treba povući. Naime, američki zapovjednici svjedoče da je postignut osjetan napredak u zaustavljanju talibanskog napredovanja na jugu zemlje od prošlog ljeta, no da se nasilje razbuktalo posvuda u Afganistanu, a posebice na istoku. Ističu i da talibani napadaju veće gradove. Inače, američki je ministar obrane Robert Gates u svom posljednjem posjetu Afganistanu istaknuo da su Amerikanci umorni od rata, te da je imperativ misije bio uspješno je realizirati.

Zajednička protuteroristička vježba

Vijeće NATO-Rusija, od 6. do 10. lipnja, provelo zajedničku protuterorističku vježbu borbenih zrakoplova. To je

pokrenuto da bi se spriječili teroristički napadi, a u kojima se rabe civilni zrakoplovi, kao što je to bio slučaj u napadu na SAD 11. rujna. Svrha je vježbe razmjena informacija o NATO-ovu i ruskom zračnom prostoru te koordiniranju presretanja zrakoplova. Novi zračni sigurnosni sustav pru-

žit će bolju sliku o zračnom prometu kao i omogućiti rano upozorenje na sumnjive aktivnosti, a njegova dva središta za usklađivanje nalaze se u Varšavi i Moskvi.

Glavni tajnik NATO-a hvali hrvatski doprinos sigurnosti Saveza

Predsjednik RH Ivo Josipović posjetio je 7. lipnja Zapovjedništvo NATO-a te razgovarao s glavnim tajnikom Andersom Foghom Rasmussenom o temama od šireg interesa Saveza, uključujući NATO vođenu operaciju u Libiji Ujedinjeni zaštitnik.

Glavni je tajnik zahvalio Hrvatskoj za vrijedan doprinos NATO-ovim operacijama, a posebno za doprinos operaciji ISAF u Afganistanu. Uputio je i pohvale za hrvatski doprinos regionalnoj suradnji na Balkanu te doprinos savezničkoj kolektivnoj obrani.

"Hrvatska je primjer ostatku Balkana, uspješnosti integracije u NATO", rekao je glavni tajnik te dodao: "Vrlo rado bih vidio sve države regije uključene u NATO i EU".

Dodao je da euroatlantske integracije ostaju najdjelotvorniji način osiguranja dugoročne stabilnosti za cijelo područje Balkana te da saveznici ostaju predani politici otvorenih vrata.

Željko STIPANOVIĆ

Fah / POOL / Damir SENČAR

U ovome se času želim prisjetiti triju pastoralnih posjeta mog ljubljenog prethodnika, blaženoga Ivana Pavla II. Hrvatskoj te zahvaliti Gospodinu za dugu povijest vjernosti koja povezuje vašu zemlju sa Svetom Stolicom. Brojimo više od trinaest stoljeća snažnih i posebnih veza, prokušanih i učvršćenih u ponekad teškim i bolnim okolnostima. Ta je povijest rječiti dokaz ljubavi vašega naroda prema evanđelju i prema Crkvi. Od samih početaka, vaš narod pripada Europi te joj, na poseban način, daje doprinos u duhovnim i moralnim vrijednostima, koje su kroz stoljeća oblikovale svakodnevni život kao i osobni i nacionalni identitet njezine djece

Još uvijek puni dojmova nakon netom završenog posjeta pape Benedikta XVI. Hrvatskoj, koji je održan pod geslom “Zajedno u Kristu”, u ušima nam odjekuju riječi njegovih poruka koje je izgovorio tijekom svog dvodnevno posjeta, 4. i 5. lipnja. Premda posjet Svetog Oca ima svoju društvenu i političku dimenziju, ponajprije zbog velikog zanimanja šire javnosti za njegov posjet nekoj zemlji, ipak je većina nas usmjerena na onu primarnu, duhovnu dimenziju njegova posjeta.

Benedikt XVI. došao je pokazati nam koliko mu je stalo do našeg naroda, koliko cijeni naša nastojanja u hodu, nadasve zahtjevnim, ali

jedino ispravnim - Kristovim putem, te nagraditi našu višestoljetnu vjernost Katoličkoj crkvi. Petrov nasljednik – Benedikt XVI. došao nam je posvijestiti da je Bog s nama u svakom trenutku našeg života, ojačati nam i učvrstiti vjeru u danima iskušenja. Došao je podsjetiti da i kada trpimo i pitamo se zašto, odgovor potražimo u nedužno raspetom Kristu, kada smo žalosni, da pogledamo u lik Majke Božje kojoj je mač boli probio srce, kada smo osamljeni, i osjećamo se ostavljeni da se sjetimo Kristova obećanja da nas neće ostaviti kao siročad jer nam je Otac poslao svoga Duha...Došao nas je svojim posjetom podsjetiti na Isusove riječi: “Ne bojte se!

SVETI OTAC: SRE LJUBLJENU H

Tijekom svog posjeta Hrvatskoj, Sveti se Otac zadržao i u kratkom razgovoru s hrvatskim predsjednikom Ivom Josipovićem

Premijerka Jadranka Kosor tijekom susreta s papom Benediktom XVI. darovala mu je repliku evangelistara iz 11. stoljeća i raspelo pod nazivom "Početak/Principium" rad akademskog kipara Damira Marušića

Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta." Da poštovani čitatelji, samo Bog može učiniti ono što je ljudima nemoguće, samo nas Bog može ispuniti istinskim mirom, ovisno o tome koliko smo mu spremni vjerovati u situacijama u kojima se nađemo u nadi protiv svake nade. Kristov namjesnik na zemlji koristio se svakom prigodom da nam se obrati na hrvatskom jeziku dajući nam i na taj način do znanja koliko nas poštuje kao narod i zato bismo mu trebali odgovoriti univerzalnim jezikom - ljubavi, dobrote, poštenja i brige za svoje bližnje.

Pridonesite da Europska unija vrednuje vaše duhovno i kulturno blago

Svojim obraćanjem u zagrebačkoj zračnoj luci Pleso papa Benedikt XVI. započeo je svoj pastoralni posjet Hrvatskoj. Tom prigodom Sveti je Otac poručio: "Izazovi suvremene kulture, prožete društvenim raslojavanjem i nestabilnošću, te obilježene individualizmom koji pogoduje shvaćanju života bez obveza u neprestanom traženju "prostora privatnosti", zahtijevaju uvjerenost i smiono zauzimanje u promicanju temeljnih moralnih vrijednosti, ukorijenjenih u društvenom životu i identitetu staroga kontinenta. O dvadesetoj obljetnici proglašenja neovisnosti i

uoči punopravnog pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, davna i nedavna prošlost vaše zemlje potiče na promišljanje sve europske narode pomažući, kako svakom pojedincu tako i čitavoj zajednici, da očuva i obnovi neprocjenjivu zajedničku baštinu ljudskih i kršćanskih vrijednosti. Neka tako ova draga nacija, snagom svoje bogate tradicije, pridone da Europska unija cjelovito vrednuje to duhovno i kulturno blago."

Srdačnu dobrodošlicu Svetom Ocu u ime cijelog hrvatskog naroda poželio je predsjed-

nik RH Ivo Josipović koji je tom prigodom među ostalim rekao: "Vaš dolazak pada u sretnom trenutku kada Hrvatska slavi dvadesetu obljetnicu uspostave suvremene demokratske države, države koja je u svoje zasade postavila dobrobit slobodnih pojedinaca. Obljetnica je to koja se poklapa sa zaključenjem naših pristupnih pregovora s Europskom unijom. Došli ste, Vaša Svetosti, u trenutku kada se - na sada već bliskom obzoru - jasno vidi ostvarenje potpunog formalnog političkog urastanja moderne

Posebno dojmljiv bio je susret Pape s mladima na središnjem zagrebačkom trgu gdje ih se okupilo gotovo 50 tisuća

DAČNO POZDRAVLJAM HRVATSKU ZEMLJU

Više od 400 tisuća vjernika nazočilo je na koncelebriranom euharistijskom slavlju koje je na zagrebačkom hipodromu predvodio papa Benedikt XVI.

Hrvatske u svijet kojemu Hrvatska kulturno oduvijek pripada.“ Nakon susreta s hrvatskim predsjednikom Ivom Josipovićem u Uredu predsjednika i premijerkom Jadrankom Kosor u apostolskoj nuncijaturi, papa Benedikt XVI. je kao prvi papa u povijesti govorio u zgradi Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu. Govor koji je tamo izrekao je zapravo bio središnji dio susreta Svetog Oca s predstavnicima civilnog društva, političkog, akademskog, kulturnog i gospodarskog života, s Diplomatskim zborom te s vjerskim čelnicima. Na početku svog obraćanja nazočnima Benedikt XVI. je rekao:

“Ovo je predivno kazalište znakovito mjesto, koje izražava vaš nacionalni i kulturni identitet. Moći susresti vas ovdje, zajedno okupljene, još je jedan razlog duhovne radosti, jer Crkva je otajstvo zajedništva i uvijek se raduje zajedništvu u bogatstvu različitosti. Sudjelovanje predstavnika drugih crkvi i kršćanskih zajednica, kao i židovske i muslimanske religije, potvrđuje da religija nije neka zasebna stvarnost u odnosu na društvo, nego njegova prirodna sastavnica, koja trajno priziva okomitost dimenziju, to jest slušanje Boga kao uvjet traganja za općim dobrom, pravednosti i pomirenjem u istini“. Središnja misao Papina obraćanja nazočnima u HNK bila je savjest te je u tom kontekstu Papa posebno istaknuo: “Kvaliteta društvenoga i građanskoga života, kvaliteta demokracije dobrim dijelom ovise o tomu kritičkom čimbeniku, odnosno savjesti, o tome kako je se shvaća i o tome koliko se ulaže u njezino oblikovanje. Ako se savjest, prema prevladavajućem modernom shvaćanju, ograniči u subjektivni okvir, u koji se smješta religiju i moral, onda krizi Zapada nema lijeka, a Europa je osuđena na nazadovanje. Ako se naprotiv savjest otkrije kao mjesto slušanja istine i dobra, mjesto odgovornosti pred Bogom i braćom ljudima, što je protiv svake diktature, onda ima nade za budućnost“. Istaknuvši veliku ulogu hrvatskog isusovca i svjetski poznatog znanstvenika Rudera Boškovića, Papa je nastavio: “Oblikovanjem savjesti, Crkva daje društvu svoj dragocjeni prinos. Taj se doprinos počinje oblikovati u

obitelji, a učvršćuje u župi, gdje se djeca i mladi uče produbljujuju Svetog pisma, koje je “veliki kodeks“ europske kulture. Istodobno uče o smislu zajednice, utemeljene na daru, a ne na gospodarskom interesu ili na ideologiji, nego na ljubavi, koja je “glavna pokretačka sila istinskog razvoja svake osobe i cijeloga čovječanstva“ (Caritas in veritate, 1). Ta se logika besplatnosti, naučena u djetinjstvu i mladosti, potom živi u svakom okviru, u igri i u sportu, u međusobnim odnosima, umjetnosti, u dragovoljnom služenju siromašnima i patnicima, a kada je jednom usađena, onda se može primjenjivati i u složenijim područjima politike i ekonomije, surađujući da jedan polis – grad, bude ugodan i gostoljubiv, da ne bude prazan, lažno neutralan, nego bogat ljudskim sadržajima, s izrazitom etičkom crtom“.

Pouzdate se u Boga – neće vas razočarati

Posebno dojmljiv bio je susret Benedikta XVI. s mladima na zagrebačkom središnjem trgu na kojem su se mladi cijelo popodne pripremali molitvom, meditacijom i pjesmom za taj nezaboravni događaj. I na Papinom licu vidjelo se oduševljenje mladima i ozračjem koje je na zagrebačkom trgu vladalo. Obradujući se mladima koji su budućnost svakog naroda, Papa je poručio: “Dragi prijatelji, vaša je mladost vrijeme koje vam Gospodin daruje da biste mogli otkriti smisao postojanja! To je vrijeme velikih obzora, snažno življenih osjećaja, ali i strahova zbog zahtjevnih i trajnih odluka, poteškoća u učenju i radu, pitanja o otajstvu boli i patnje. Još više, to predivno razdoblje vašega života u sebi nosi duboku čežnju, koja ne briše sve ostalo, nego ga uzdiže da bi mu dalo puninu. U Ivanovu evanđelju Isus, obraćajući se svojim prvim učenicima, pita: “Što tražite?“ (Iv 1,38). Draga mladosti, te riječi, to pitanje nadilazi vrijeme i prostor, zahtijeva od svakoga muškarca i svake žene da se otvori životu, i traži pravi put... I evo ono što iznenađuje: Kristov glas i vama ponavlja: “Što tražite?”. Isus vam danas govori: putem evanđelja i Duha Svetoga, da je On vaš suvremenik. On je onaj koji traži vas, prije nego vi Njega! Potpuno poštujući vašu slobodu, On se približava svakome od vas i predlaže sebe kao istinski i odlučujući odgovor na onu čežnju koja prebiva u vašem biću, na želju za životom koji vrijedi živjeti. Pustite da vas uzme za ruku! Pustite da bude prijatelj i suputnik na vašem putu! Pouzdate se u Njega, neće vas nikada razočarati!“

FaH / POOL / Damir SENČAR

Dragi roditelji, trajno se obvezite učiti svoju djecu moliti, i molite s njima; približite ih sakramentima, osobito euharistiji - istaknuo je Papa u prigodnoj homiliji

Kršćanske obitelji temelj za odgoj u vjeri

Središnji događaj drugog dana posjeta Benedikta XVI. Hrvatskoj bila je koncelebrirana euharistijska služba na zagrebačkom hipodromu u nazočnosti više od 300 tisuća vjernika.

U središte svoje homilije Papa je stavio obitelj kao temeljni kamen svakog društva te je rekao: "Vrlo sam rado prihvatio poziv što su mi ga uputili hrvatski biskupi da posjetim ovu zemlju prigodom prvoga nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji. Želim izraziti koliko visoko cijenim tu osjetljivost i zauzetost za obitelj, ne samo zbog toga što se ta temeljna ljudska stvarnost danas, u vašoj zemlji kao i drugdje, mora suočiti s poteškoćama i prijetnjama, pa stoga ima i posebnu potrebu da se evangelizira i podupre, nego i stoga što su kršćanske obitelji temelj za odgoj u vjeri, za izgradnju Crkve kao zajedništva i za njezinu misionarsku nazočnost u najrazličitijim životnim situacijama". Govoreći o tome da je kršćanska obitelj uvijek bila primarni put prenošenja vjere Papa je nastavio: "Dragi roditelji, trajno se obvezite učiti svoju djecu moliti, i molite s njima; približite ih sakramentima, osobito euharistiji jer ove godine slavite 600 godina "ludbreškog euharistijskog čuda"; uvedite ih u život Crkve; u intimi doma nemojte se bo-

jati čitati Sveto pismo, obasjavajući tako obiteljski život svjetlom vjere i hvaleći Boga kao Oca. Budite poput male Dvorane posljednje večere, poput one Marijine i učenika, u kojoj se živi jedinstvo, zajedništvo, molitva!"

Naglašavajući da je obitelj danas posebno ugrožena Sveti Otac je dodao: "U današnjem je društvu više no ikad žurno potrebna nazočnost uzornih kršćanskih obitelji. Moramo, nažalost, ustanoviti da se, posebno u Europi, širi sekularizacija koja Boga života gura na rub te donosi rastuću razjedinjenost obitelji. Apsolutizira se sloboda bez odgovornosti za istinu, i neguje se, kao ideal, individualno dobro preko potrošnje materijalnih dobara te površnih iskustava, ne vodeći računa o kvaliteti odnosa s osobama i o najdubljim ljudskim vrijednostima; ljubav se svodi na sentimentalni osjećaj i zadovoljavanje nagona, bez nastojanja

da se stvore trajne veze međusobne pripadnosti i bez otvorenosti životu.

Pozvani smo da se odupremo tom mentalitetu!"

Završavajući homiliju Benedikt XVI. je istaknuo: "Drage hrvatske obitelji, živite u zajedništvu vjere i ljubavi, budite što očitiji svjedoci obećanja koje je Gospodin, uzavši na nebo dao svakomu od nas: '...ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta' (Mt 28,20). Dragi hrvatski kršćani, osjećajte se pozvanima naviještati evanđelje cijelim svojim bićem; osjetite snagu Gospodnje riječi: "Pođite i učinite mojim učenicima sve narode".

Završni susret Papa je s kardinalima, biskupima, svećenicima, bogoslovima, sjemeništarcima i časnim sestrama imao u Zagrebačkoj katedrali gdje su simbolizirajući zajedništvo i univerzalnost Crkve izmolili večernju molitvu, nakon čega se Papa pomolio na grobu blaženog Alojzija Stepinca.

Papa je otišao. Imali smo sreću vidjeti ga i slušati njegove riječi ohrabrenja i nade. Nadamo se da smo nešto od onoga što smo slušali, čuli, da su njegove riječi doprle do naše nutrine i da ćemo nešto od toga primijeniti u svom vlastitom životu. Ne dopustimo da njegove riječi koje su nam ostale nakon njegova odlaska, padnu na kamenito tlo ili uz put, ili u trnje (usp. Mt 13, 3-9; Mk, 4, 4-9; Lk 8, 5-8), da ih ne zaguše razni životni problemi, da uvijek ne nalazimo opravdanje za život po vlastitom nahodjenju koji je u suprotnosti s temeljnom odrednicom koju je Bog usadio u svakog od nas, nego da padnu na plodno tlo i donesu stotruki rod. Za pojedinca, za obitelj, za društvo u cjelini. Tada će njegov posjet i riječi koje nam je uputio ostvariti svoj puni smisao. Tada ćemo s ponosom moći gledati jedno bolje i ljepše društvo u kojem živimo. Hvala crkvenom i državnom vodstvu koji su nam omogućili ovaj susret sa Svetim Ocem, Petrom naših dana, kao i svima onima koji su sudjelovali u organizaciji i provedbi ovog nezaboravnog susreta. ■

Ovogodišnja tema visoke dočasničke konferencije bila je cjeloživotno učenje. Sljedeća konferencija, kojoj smo domaćini, iznimna je prigoda za daljnje jačanje ugleda RH i Hrvatske kopnene vojske

CEANCO 2011 - 5. godišnja konferencija prvih dočasnika kopnenih vojski europskih zemalja

U mađarskom gradu Szekesfehervaru od 24. do 27. svibnja održana je 5. konferencija prvih dočasnika kopnenih vojski Europe. Na konferenciji je uz predstavnike Američke vojske za Europu (US ARMY Europe) sudjelovalo i 40 europskih zemalja, a u ime HKoV-a sudjelovali su obnašatelj dužnosti prvog dočasnika HKoV-a, časnički namjesnik Davor Petek i časnički namjesnik Josip Barić, dočasnik za operativno planiranje iz G-3 Z HKoV-a. Ovogodišnja je tema visoke dočasničke konferencije bila cjeloživotno učenje.

Nakon dolaska u Szekesfehervar CSM Thomas Capel, prvi dočasnik Američke vojske za Europu susreo se s predstavnicima HKoV-a na kratkom bilateralnom sastanku na temu 6. godišnje konferencije, kojoj će domaćin biti Republika Hrvatska, odnosno Hrvatska kopnena vojska.

Prvog radnog dana konferencije, u svrhu osvježavanja znanja sudionika i upoznavanja s aktualnim stanjem na terenu u uvodnom je dijelu CSM Todd Burnett, prvi dočasnik JIED-a, održao kratku prezentaciju o borbi protiv improviziranih eksplozivnih naprava (C-IED), s naglaskom na borbu protiv IED sustava koja donosi više koristi od samog razoružavanja ili uništavanja naprava. U nastavku rada domaćini su prezentirali način prijama vojnika, profesionalni razvoj vojnika i dočasnika te sustav izobrazbe dočasnika u mađarskoj vojsci.

Drugog je dana konferencije prvi dočasnik mađarske vojske SWO Tibor Bogdan održao prezentaciju na temu cjeloživotnog učenja, kao dragovoljnog i motiviranog neprekidnog razvijanja vještina i usvajanja novih znanja, a što je iznimno važno zbog razvoja novih tehnologija i mijenjanja uvjeta u kojima dočasnici obnašaju svoje dužnosti.

cima su se obratili zamjenik zapovjednika Zapovjedništva združenih snaga Republike Mađarske, brigadni general Janos Huszar, i zapovjednik USEUR-a, general Mark Hertling koji su pozdravili inicijativu dočasnika europskih zemalja i naglasili važnost ovakvih aktivnosti za razvoj dočasničkih zborova NATO-a i partnerskih zemalja.

Sudionici su imali prigodu upoznati se s trenutačnim stanjem obuke Afganistanske vojske, o čemu je zanimljivu prezentaciju održao CSM Ralph Beam, prvi dočasnik NTM-A (NATO Training Mission Afghanistan). Sudionici konferencije posjetili su i Središte za borbenu obuku mađarske vojske te se upoznali sa simulacijskim središtem kopnene vojske. Na zatvaranju konferencije, svim sudioni-

Treba napomenuti da je sljedeća konferencija, kojoj smo domaćini, iznimna prigoda za daljnje jačanje ugleda RH i Hrvatske kopnene vojske. Hrvatska kopnena vojska svakako ima mnogo toga predstaviti i sigurni smo da će predstavnici svih zemalja sudionica iz Republike Hrvatske i Hrvatske kopnene vojske otići s novim spoznajama koje će omogućiti daljnji razvoj dočasnika u Europi. ■

Narednici u Hrvatskoj kopненоj vojsci obnašaju cijeli niz dužnosti. U dočasničkom lancu potpore (DLP) oni se nalaze na dužnostima zapovjednika desetina, zapovjednika tenka i borbenih vozila, prvih dočasnika voda te prvih dočasnika satnija. Isto tako, narednici obnašaju niz jednako važnih dužnosti koje nisu izravno povezane s lancem potpore, ali bez kojih kopnena vojska ne bi mogla funkcionirati

NAREDNIK

Narednik je oduvijek bio pojam za dočasnika i često se rabi u mnogim vojskama svijeta kao riječ koja općenito označava dočasnike. Engleska riječ za narednika (sergeant) dolazi od latinske riječi "serviens" i znači "onaj koji služi". Upravo to značenje najbolje oslikava svrhu dočasnika. Službom u domovini, u Oružanim snagama, potpore svojim nadređenima i svojim podređenima svi dočasnici u Hrvatskoj kopненоj vojsci svojim profesionalizmom i odgovornošću osiguravaju svakodnevno funkcioniranje postrojbi.

Narednici u Hrvatskoj kopненоj vojsci obnašaju cijeli niz dužnosti. U dočasničkom lancu potpore (DLP) oni se nalaze na dužnostima zapovjednika desetina, zapovjednika tenka i borbenih vozila, prvih dočasnika voda te prvih dočasnika satnija. Isto tako, narednici obnašaju niz jednako važnih dužnosti koje nisu izravno povezane s lan-

Izvod iz NATO-ove strategije i smjernica za dočasnike:

OR 6- NAREDNIK

Ovo je prvi viši dočasnički čin u NATO savezu. Narednici su obično postavljeni na dužnosti koje zahtijevaju povećane administrativne i nadzorne odgovornosti. Narednici su odgovorni za veći broj podređenih, za veću količinu sredstava, i rabe svoja opsežnija iskustva i vještine vođenja za oblikovanje svoga područja utjecaja u svim uvjetima

cem potpore, ali bez kojih kopnena vojska ne bi mogla funkcionirati. Ne možemo ih nabrojiti sve, ali neke od

njih su stožerni dočasnici u zapovjedništvima, operateri na posadnim sredstvima i oružjima, operateri specijalističkih sustava veze, sustava za prikupljanje podataka, logistički dočasnici, instruktori i mnoge druge jednako važne dužnosti.

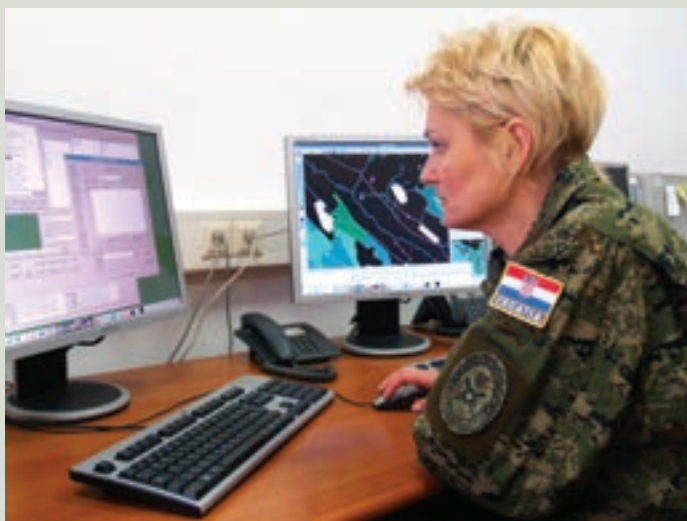
Osnovni uvjet za promaknuće u čin narednika jest pohađanje i uspješno završavanje napredne dočasničke izobrazbe. Dočasnici tijekom napredne dočasničke izobrazbe prolaze opći dio u Dočasničkoj školi, specijalistički dio koji je usmjeren na granu iz koje polaznik dolazi, i jedan od tri tečaja (tečaj za prve dočasnike vod/satnija, tečaj za stožerne dočasnike, tečaj za više instruktore) ovisno o dužnosti pojedinog polaznika.

NATO savez provodi izobrazbu dočasnike ove razine (OR 6) u sklopu tečaja vođenja (Intermediate Leadership Course) u Švicarskoj te istoimenim tečajem u NATO-ovoj školi u Oberammergau, Republika Njemačka. ▣

Djelatnica sam Simulacijskog središta od 2003. godine, raspoređena u Odjel za tehničku potporu SimS-a na mjesto dočasnika za računalnu potporu. Težište mog rada u SimS-u su računalni simulacijski programi za provođenje vježbi borbenih i neborbenih vojnih operacija.

Iako, mislim da danas nije čudno vidjeti ženu u vojnoj odori, ipak u civilstvu često naidem na čuđenje ljudi kada saznaju da sam dočasnica HV-a. Neki misle da je to ipak pregrubo zanimanje za ženu, opasno i sl., no ja sam ponosna što sam pripadnica HKoV-a i drago mi je što je u HV-a prepoznata mogućnost iskorištenja znanja, sposobnosti i cjelokupnog potencijala nas žena u recimo, tipično muškom zanimanju.

Osnovna je zadaća svakog dočasnika (i dočasnice) profesionalno obavljanje posla i to prema zadanim standardima te jednako tako provedba zadaća i zapovijedi dobivenih od nadređenog zapovjednika. Međutim, mislim da tu ne treba stati, ne

zadovoljavati se već postignutim, nego težiti uvijek daljnjem razvoju i usavršavanju pohađanjem i završavanjem raznih tečajeva unutar HV-a, ali i u inozemstvu, te svakako i samoobrazovanjem npr. raznim ADL tečajevima koji se mogu naći na internetu. Osim toga, svaki dočasnik mora posjedovati određenu psihofizičku kondiciju, održavati je na određenom stupnju, ovisno o postrojbi u koju je raspoređen, te imati korektan i profesionalan odnos prema svojim kolegama dočasnici, kao i časnicima i vojnicima. Svakako da je za sve to potrebna i dobra motivacija, a da bi nju imao, dočasnik prvo mora voljeti svoj poziv i posao kojim se bavi.

Za sebe mogu reći da sam visoko motivirana u svom poslu jer je materija kojom se bavim vrlo opsežna i zanimljiva, uvijek se ima nešto novo naučiti. Nova znanja i informacije najviše stječem samostalnim radom, te sudjelovanjem na međunarodnim JCATS konferencijama kao i međunarodnim vojnim vježbama gdje imam priliku razmijeniti iskustva i znanje s pripadnicima oružanih snaga drugih zemalja te to primijeniti u vježbama koje se provode u našem Središtu.

No, bez obzira što je posao povezan s radom u uredu (kao što je moj), ne treba se ograničavati samo na njega. Stoga sam se 2007. godine prijavila za sudjelovanje u mirovnoj misiji ISAF u Afganistanu i danas sam ponosna što sam imala priliku sudjelovati u njoj kao pripadnica NOS-a VP 9. HRVCON-a, gdje sam obnašala uobičajene vojnopolicijske zadaće. To iskustvo se ne može steći nigdje osim na terenu i svakako mi je danas veoma korisno kod pripreme scenarija za vježbe postrojbi koje se upućuju u Afganistan.

Zaključila bih porukom svim dočasnici: bez obzira što granice u profesionalnom životu (kao i u životu uopće) postoje, one velikim dijelom ovise o nama samima i ako želimo i hoćemo naprijed, možemo samo upornim, strpljivim i profesionalnim radom, odnosom prema zadaćama i ljudima s kojima radimo. I rezultati će doći.

Radim na dužnosti administratora mrežnih sustava u 1. bojni veze. Ona ima zadaću osiguranja nadzora, neprekidnosti i potpune funkcionalnosti KI usluga stacionarnih KI sustava Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH s osiguranjem izlaza na taktičku razinu, taktičkim operativno-strateškim

stacionarnim, satelitskim i radiokomunikacijama kao i osiguranje redundantnih radiorelejnih linkova stacionarnom KI sustavu MORH-a i OSRH-a.

Napredak tehnologije i njezino uvođenje u sustav uvjetuje i visokim zahtjevima za stalnim usavršavanjem u čemu imam punu potporu nadređenih zapovjednika. U svakom slučaju, moj posao je izniman, zanimljiv, dinamičan i kreativan, a opet i vrlo zahtjevan i odgovoran. Radim s

opremom koja je vrijedna i skupa i često treba biti iznimno pažljiv, ali prije svega vrlo stručan jer bi i najmanje moguće pogreške mogle biti vrlo skupe. Smatram da mi dugogodišnje iskustvo pomaže lakše se nositi s izazovima koji se svakodnevno nameću.

Biti dočasnik, za mene je velika čast. Pripadati dočasničkom lancu potpore koji je kraljeznica vojske je vrlo zahtjevna i plemenita dužnost.

Narednik DANIJEL MAJPRUZ, Pukovnja veze

Kao dočasnik imao sam prilike sudjelovati u mnogim aktivnostima i vojnim vježbama gdje bih posebice istaknuo sudjelovanje u međunarodnim vojnim vježbama. Sudjelovanje na takvim vježbama, prije svega je velika odgovornost jer svaki pripadnik koji se susreće s pripadnicima drugih vojski mora biti svjestan da svojim primjerom, ugledom i dostojanstvom, a osobito stručnošću i profesionalnošću uvelike oblikuje sliku, kako hrvatskog vojnika tako i Republike Hrvatske.

Osobito me veseli činjenica da sam pripadnik jedne od najmlađih vojski Europe s kojom sam prošao gotovo sve faze do njezina stasanja u jednu ozbiljnu silu. Sama pomisao da sam sudjelovao u stvaranju ovako respektabilne oružane sile kao što su naše Oružane snage, budi u meni osjećaj oduševljenja i ponosa. Najbolji

pokazatelj naših postignuća jest činjenica da smo postali punopravnom članicom NATO-a kao i dolazak do praga pristupa-

nja u EU. Mislim da je time vidljivo koliko važno mjesto smo zauzeli u doprinosu stabilnosti regije, a itekako se to osjeti na međunarodnim vojnim vježbama. Tamo su naši dočasnici cijenjeni kao kadar koji posjeduje mnogo znanja i vještina. Često smo znali izazvati čuđenje činjenicom da dolazimo kao kadar koji je usko specijaliziran za neko područje, ali na kraju dolazi do izražaja naša svestranost.

Moram istaknuti da me posebno nadahnjuju moji radni kolege jer imam sreću raditi u odjelu s ljudima koji su vrhunski stručnjaci u svom poslu, uvijek se trudimo dostići više, ali i svojim primjerom, zalaganjem i trudom biti uzor mladim kolegama. Želje, volje i motivacije u takvom okruženju ima napretek za što je u znatnoj mjeri važna potpora i razumijevanje nadređenih.

Narednik ŽELJKO VINŠČAK, Obučno središte za međunarodne vojne operacije

Obučno središte za MVO provodi obuku iz područja mirovnih operacija. Kako su mirovne operacije jedna od važnih zadaća OSRH-a to dovoljno govori o važnosti same postrojbe. Ja radim u Odsjeku za provedbu obuke i tečajeva te pripremam polaznike za odlazak u mirovne misije, vojne vježbe ili druge zadaće izvan RH. Do sada sam radio kao instruktor u Dočasničkoj školi, 1. gbr, 50. bojni ABKO te u Kadetskoj bojni i moram priznati da je rad u Središtu najdinamičniji. Najveći izazovi danas su mi provedba nastave na engleskom jeziku i stalno usavršavanje, jer u mirovnim misijama iskustvo staro šest mjeseci već se smatra zastarjelim. Tako ako se ne pri-

premam za nastavu, stalno pohađam internetske tečajeve ili proučavam dostupnu literaturu, naravno sve na engleskom jeziku. Danas instruktor mora biti dobro pripremljen jer su polaznici tečajeva više nego ikada prije informirani o mnogim stvarima. Zadovoljiti njihova očekivanja uz ostvarenje ciljeva obuke najveći je izazov.

Cijeli svoj život znao sam što želim biti i to sam postao: dočasnik. Taj me poziv u potpunosti ispunjava. U dosadašnjoj karijeri dočasnika imao sam priliku izgraditi sebe kao odgovornu osobu, steći mnoga znanja i vještine, natjecati se u različitim sportovima, učiti od najboljih, ali i poučavati mnoge, vidjeti daleke zemlje i doživjeti različite kulture. Vrijednosti koje se baštine u dočasničkom koru kao ljubav prema domovini i samoprijegoran rad neraskidivi su dio mene. One se zrcale u svakoj pripremi za nastavu, svakom trenutku koji posvećujem polaznicima ili potpori koju pružam časnicima. Svjestan sam činjenice da su dočasnici kralježnica vojske te sam to prepoznao i u radu u Središtu. Realnost u obuci, pozornost na detalje, ali i visoka profesionalnost tečajeva za sluga je upravo dočasnika. Kao dočasnik HKoV-a trudit ću se pridonijeti razvoju OSRH-a i osobnim primjerom svjedočiti u visokoj kvaliteti koja se i dalje stvara u Oružanim snagama.

Damir RADOČAJ

Predstavnicima ZzP-a na konferenciji JOINT LOGISTICS

Predstavljen je rad logističkih postrojbi za infrastrukturnu inženjeriju, priprema terena za izgradnju baze, tehnička sredstva koja se rabe (inženjerijski strojevi i mehanizacija) i izgradnja šatorskog naselja s pratećom hidro i energetsom infrastrukturom

U Ludwigslustu u Republici Njemačkoj 23. je svibnja započela konferencija prezentacije rezultata MVV-a Joint Logistics 2010 u organizaciji vodeće zemlje, Republike Njemačke i njezinih oružanih snaga, uz sudjelovanje predstavnika OS-a iz Austrije, Slovenije, Makedonije, Švicarske, Mađarske, Češke i Hrvatske. Na konferenciji su u ime OSRH-a sudjelovali djelatnici Zapovjedništva za potporu i to zapovjednik ZzP-a, general-bojnik Mate Ostović te pukovnik Damir Radočaj, načelnik Odjela za promet Logističkog operativnog središta.

Konferenciju je otvorio i vodio brigadni general Rudolf Maus, direktor logistike Zapovjedništva za potporu OS Republike Njemačke.

Brigadni general Maus sa suradnicima nizom prezentacija iznio temeljnu namjeru izlaganja projekta Joint Logistics 2010 na dva načina i to prvi kroz njemačku nacionalnu vojnu strukturu i potrebe te proširenjem projekta tako da se uključe drugi međunarodni partneri i da projekt Joint Logistics postane međunarodna vojna suradnja.

General Maus upoznao je nazočne sa statusom njemačkih OS-a, a time i njezine logističke strukture tijekom preustrojanja i smanjenja broja djelatnika u prošloj i ovoj godini te o strateškim zadaćama koje su postavljene pred njih. Nazočni su upoznati s temeljnom idejom OS-a Republike Njemačke, kojom je zapravo i započeto sa serijama vježbi Joint Logistics još u 2006. Brigadni general Maus osvrnuo na početke projekta i provedenih vježbi nacionalnih snaga OS R Njemačke unutar projekta kao što su upućivanje snaga razine divizije u područje operacije, opskrba divizije u području operacije i sl. uz napomenu da je riječ o nacionalnim vježbama i vrlo maloj uključenosti drugih nacija. U nastavku organizacije vježbi unutar projekta Joint Logistics 2008. godine, njemački OS započeo je intenzivno planiranje uključivanja

drugih oružanih snaga zemalja partnera, poglavito tijekom uvježbavanja upućivanja snaga u područje operacije i RSOM (Reception, Staging and Onward Movement) procesa. Stoga je vježba Joint Logistic 2010 dostigla puni međunarodni opseg sudjelovanjem navedenih OS i planirana je provedba CPX/CAX vježbe, ali je zbog preustroja njemačkog OS 2010. otkazana.

Daljnjom suradnjom njemačkog OS-a sa svim ostalim stranim partnerima, ali ovaj put bilateralnom, nastavljen je rad na projektu Joint Logistics 2010, što je i rezultiralo ovom konferencijom.

Brigadni general Maus izvijestio je sudionike o budućim planovima projekta Joint Logistics, u kojima će biti težište na daljnjoj suradnji svih sudjelujućih nacija kroz sastanke, radionice, tečajeve, zajednička planiranja, razgovore eksperata, obuke i sudjelovanje u vježbama te je time i zaključio konferenciju

Idućeg je dana izaslanstvo OSRH-a sudjelovalo u svojstvu promatrača na vježbi ILU SKB 2011 zajedno s cjelokupnom skupinom konferencije Joint Logistics na vojnom vježbalištu Lubtheen.

Prikazan je rad logističke baze u području operacije kroz više postaja kao što su postaja za pročišćavanje i skladištenje vode za piće, tehničkog terenskog održavanja, postaja za opskrbu gorivom u terenskim uvjetima, postaja za skladištenje temeljnih i potrošnih sredstava i dr.

Tijekom prezentacije provedena je simulirana vježba gašenja požara i zbrinjavanja unesrećenih tijekom požara.

Sljedeća prezentacija njemačkog OS-a bila je obilazak Prednje operativne baze i njezine izgradnje. Predstavljen je rad logističkih postrojbi za infrastrukturnu inženjeriju, priprema terena za izgradnju baze, tehnička sredstva koja se rabe (inženjerijski strojevi i mehanizacija) i izgradnja šatorskog naselja s pratećom hidro i energetsom infrastrukturom. ■

Izaslanstvo GS OSRH-a posjetilo Vojni poligon "Eugen Kvaternik" i SBO

U posjetu Vojnom poligonu "Eugen Kvaternik" Slunj i Središtu za borbenu obuku 20. je svibnja boravilo izaslanstvo GS OSRH-a na čelu sa zamjenikom načelnika GS-a kontraadmiralom Zdenkom

Simičićem u pratnji zamjenika zapovjednika HKoV-a brigadnog generala Zvonka Peternela. Posjet je organiziran u svrhu stjecanja uvida u trenutačnu razinu pripremljenosti i sagledavanje predstojećih pripremljenih aktivnosti za međunarodnu vojnu vježbu (MVV) Immediate response 2011 koja će se održati u lipnju ove godine.

Potpun uvid u trenutačno stanje priprema za predstojeću vježbu, što uključuje i stanje izgrađenosti obučne infrastrukture, izaslanstvu je multimedijalnom prezentacijom pružio direktor vježbe brigadir Robert Suntešić. Izaslanstvo GS-a je u pratnji zapovjednika Središta za borbenu obuku i Vojnog poligona "Eugen Kvaternik" Slunj, brigadira Ivana Jurilja obišlo sva mjesta na području vojnog poligona na kojima će se odvijati predstojeća MVV. Izaslanstvo je izrazilo zadovoljstvo zatečenim stanjem jer sve pripreme za MVV teku po planu te je zaključilo da će HKoV u svom segmentu biti u potpunosti spreman za provedbu vježbe.

P. ŠVAGA

Treća NATO-ova konferencija zapovjednika specijalnih postrojbi

Zamjenik načelnika Glavnog stožera OS RH-a za operacije kontraadmiral Zdenko Simičić i zapovjednik Bojne za specijalna djelovanja brigadir Nikola Županić od 24. do 26. svibnja sudjelovali su na 3. NATO-ovoj konferenciji zapovjednika specijalnih postrojbi u Krakowu u Republici Poljskoj. Konferenciju je organiziralo Zapovjedništvo NATO-a za specijalne operacije (NSHQ), a domaćin je bilo Zapovjedništvo za posebne namjene Republike Poljske (POLSOCOM). Konferencija je okupila zapovjednike specijalnih postrojbi NATO-a, ali i zemalja koje nisu članice NATO-a (poput Austrije,

Švicarske, Švedske i Australije). Tijekom konferencije razgovaralo se o utjecaju novog Strateškog koncepta na razvoj specijalnih postrojbi, kao i o mogućnosti primjene sveobuhvatnog pristupa Comprehensive Approach na proces tranzicije u Afganistanu. Konferenciju je vodio zapovjednik NATO-ove Zapovjedništva za specijalne operacije general-pukovnik Frank Kisner, a između ostalih, kratak sastanak je održao i zapovjednik specijalnih postrojbi u misiji ISAF brigadni general Mons. On je sudionike upoznao s trenutačnim stanjem u misiji i problemima specijalnih postrojbi.

Tijekom konferencije održani su neslužbeni razgovori s predstavnicima NSHQ-a i zapovjednicima postrojbi za specijalne operacije s kojima Oružane snage RH putem Bojne za specijalna djelovanja održavaju dobre odnose zajedničkim vježbama i stalnom provjerom vlastitih sposobnosti.

U povodu svečanog obilježavanja godišnjice Zapovjedništva za posebne namjene Republike Poljske (POLSOCOM) podignut je spomenik general-pukovniku Włodzimierz Potasińskom, zapovjedniku POLSOCOM-a, koji je poginuo u zrakoplovnoj nesreći kod Smolenska 10. travnja 2010.

OJI

Završena letačka obuka u noćnim uvjetima

U vojarni "Zemunik" piloti Eskadrile helikoptera 93. zb HRZ-a i PZO-a 27. su svibnja uspješno završili letačku obuku za noćno letenje s NVG-om (Night Visio Googles) na helikopterima Bell 206 B. Obuku održavanja opreme za noćno letenje proveli su i zrakoplovni tehničari eskadrile. Nastavak je to obuke započete u ožujku prošle godine koju su provodili američki instruktori, a dio je sustavnog osposobljavanja posada helikoptera za letenje u noćnim uvjetima s NVG-om.

Obučni ciklus obuhvaćao je temeljnu i naprednu obuku u trajanju pet tjedana, a vodili su ga hrvatski piloti uz teorijsku, stručnu i iskustvenu potporu američkih instruktora. Završenom obukom piloti su dobili licenciju i stekli zvanje instruktora te su osposobljeni za samostalno provođenje obuke s drugim pilotima. Logističku potporu u osiguranju uređaja i troškove obuke i ovaj put snosila je američka strana. Ovom će obukom HRZ i PZO u taktičko-tehničkom smislu još uspješnije moći sudjelovati u pro-

Snimio Kristijan KRALJIĆ

vedbi misija traganja i spašavanja i ostalim letačkim aktivnostima u noćnim uvjetima. Riječ je o suvremenoj opremi koja omogućava sigurniji let noću i slijetanje na neosvijetljene terene, a uspješnim završetkom obuke HRZ i PZO i na ovaj način usklađuje standarde i kompatibilnost sa snagama NATO saveza.

Marinko KARAČIĆ

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

Obuku polaze kadeti 17. redovitog naraštaja kadeta pilota i 1. naraštaja učenika letača koji se školuju po novom modelu školovanja pilota. Riječ je o polaznicima u statusu časnika, vojnih stipendista i dragovoljnih ročnika iz sustava MORH-a i OSRH-a. Ukupno ih je devet. Svi su već uspješno svladali temeljno i akrobatsko letenje i na dobrom su putu da postanu novi piloti HRZ-a

U 93. zb "Zemunik" u tijeku je niz letačkih obuka i preobuka. Jedna od njih je i temeljna obuka budućih pilota na avionu Zlin 242L. Obuku polaze kadeti 17. redovitog naraštaja kadeta pilota i 1. naraštaja učenika letača koji se školuju po novom modelu školovanja pilota. Riječ je o polaznicima u statusu časnika, vojnih stipendista i dragovoljnih ročnika iz sustava MORH-a i OSRH-a. Ukupno ih je devet. Svi su već uspješno svladali temeljno i akrobatsko letenje i na dobrom su putu da postanu novi piloti HRZ-a. S njima na obuci je i Dražen Matijević, pripadnik OS Bosne i Hercegovine koji se za vojnog pilota školuje u 93. zrakoplovnoj bazi na temelju bilateralnog

letenja. U sklopu njega prati se njihovo snalaženje u avionu, praćenje ostalog zračnog prometa te uvježbavanje svih redovitih i izvanrednih postupaka do razine potpune samostalnosti. Poslije 12 sati naleta spremni su za prvi samostalni let. Nakon njega uvježbavaju osnovne akrobatske figure kod kojih se ocjenjuje uočavanje položaja aviona u prostoru, preciznost u izvedbi figura i sl. Taj prvi dio letačke obuke svi polaznici su uspješno svladali. Izveli su svoj prvi samostalni let i nastavili dalje s obukom. Težom i zahtjevnijom.

Drugi razdjel letačke obuke je navigacija. Teška, zahtjevna, zanimljiva, a pogotovo jer se s njom devetorica mladih

Temeljna obuka budućih

sporazuma RH i BiH. Obuka je počela u ožujku, a trajat će do kraja lipnja. Sastoji se od temeljnog i akrobatskog, navigacijskog i grupnog letenja. Prije početka ove letačke obuke svi su polaznici zadovoljili standarde programa selekcijskog letenja tako da ovo nije njihov prvi susret s letenjem. Prvi razdjel obuke - temeljno i akrobatsko letenje je svojevrsna dogradnja selekcijskog

pilota susreću prvi put. Navigacijsko letenje, traje mjesec dana tijekom kojeg treba ostvariti 21 sat naleta da bi se moglo pristupiti kontrolnom letu koji će pokazati mogu li dalje. Da je navigacija, barem do sada najteži dio letačke obuke, slaže se i poručnik Tihomir Grganić, učenik letač. Posebno je, kaže, u navigaciji zahtjevna priprema za let.

Bit ovog dijela obuke jest učenje navigacijskih načela, navođenje zrakoplova po navigacijskoj etapi, sigurno vraćanje i još niz drugih radnji, pojašnjava poručnik Ivica Majetić, jedan od šest učitelja letenja stažista koji rade s budućim pilotima. Majetiću kao i njegovim kolegama, poručnicima Juraju Kovačeviću i Darku Belančiću ovo je prvi naraštaj pilota koje podučavaju. S njima

pilota na avionu ZLIN

Među polaznicima temeljne letačke obuke su i kadet Marko Novković i učenik letač Ivan Burčul, s kojima smo razgovarali neposredno pošto su nakon dvosatnog navigacijskog leta sletjeli na pistu 93. zb.

Marko Novković: Sad smo u navigaciji. Upravo sam letio etapu do Splita i natrag. Dva sata u zraku. Imamo etapu po kojoj se orijentiramo. Znamo točno iznad kojeg smo mjesta u točno određenoj minuti, gdje su nam glav-

na brda po kojima se ravnamo. Malo je naporno, ali ide.

Ivan Burčul: Savršeno. Tijekom leta imao sam i slijetanje na travnatu površinu, što mi je bilo jedno novo iskustvo. U zraku sam bio dva sata. Poletjeli smo prema Škabrnji, slijetanje u Sinju, polijetanje prema Trilju, Omišu, pa slijetanje na Brač, i vraćanje preko Vodica i Vranskog jezera.

Obojica se slažu da je navigacija do sada najteži dio obuke, pogotovo pripreme za let.

Ivan Burčul: Pripremanje za navigaciju je dosta teško. Ne spava se baš previše. Ali, sam let je nešto prekrasno.

Marko Novković: Moramo u svakoj minuti znati gdje je koje mjesto. Pa onda ispitivanja u zraku. Koncentracija je uvijek na maksimumu što je dosta teško, ali trudimo se. Mentor traži preciznost, perfekcionizam, a i ja tome težim tako da se dobro slažemo. Sad već imam osjećaj kad ulazim u avion, kao da ulazim u auto.

rade i četiri mentora te voditelj obuke, satnik Natko Kulić i njegov zamjenik, satnik Matija Vrduka. "Dobri su. Dečki su posao ozbiljno shvatili. Došli su s namjerom da nauče, i tako se i ponašaju", kaže poručnik Belančić o svojim učenicima. Iako su neki polaznici obuke u istom činu i gotovo jednakih godina kao i njihovi nastavnici, poštivaju autoritet nastavnika i problema u odnosima nema. Uspjeh obuke i ostvareni rezultati ovise i o jednim i o drugima.

Svi koji prođu navigaciju ulaze u treći razdio obuke - grupno letenje. U desetak sati naleta upoznat će se s karakteristikama letenja u skupini i osposobiti za samostalno letenje u formaciji par. Voditelj obuke satnik Natko Kulić, zapovjednik 4. voda Eskadrile aviona zadovoljan je dosadašnjim tijekom obuke. "Za sada su dobri. No još je dosta zahtjevnih zadaća pred njima." Objašnjava kako su prvi razdjel, dakle temeljni i akrobatsko letenje piloti završili

s minimalnim brojem dodatnih letova što znači da su brzo i u potpunosti udovoljili svim postavljenim standardima obuke. Inače, polaznici obuke su podijeljeni u dvije skupine. Kako ih nema mnogo, nastavnici letenja im mogu posvetiti dosta vremena za pripreme, mogu sa svakim detaljnije raditi, što se, prema riječima Kulića, i vidi tijekom letenja. "Obuka prolazi bez ikakvih problema. Zadovoljni smo. Sve ide svojim tijekom", zaključio je satnik Kulić. ■

Upućen 7. kontingent OSRH-a u misiju UNDOF

Prvi dio snaga 7. kontingenta OSRH-a u misiju UNDOF na Golanskoj visoravni upućen je 1. lipnja, iz vojarnje "Pleso". Ispraćaju pripadnika OS-a nazočili su, između ostalih, zamjenik načelnika GSOSRH-a kontraadmiral Zdenko Simičić, zapovjednik Zapovjedno-operativnog središta GS-a brigadni general Vlado Šindler, zamjenik zapovjednika HKoV-a brigadni general Zvonko Peternel.

Nakon prijavka zapovjednika 7. kontingenta OSRH-a bojnika Maria Maslova, kontraadmiral Simičić je postrojenim pripadnicima prenio pozdrave načelnika Glavnog stožera OSRH general-pukovnika Drage Lovrića te je izrazio zadovoljstvo uspješno provedenim pripremama. "Od vas se traži maksimalna odgovornost, rad, stega te vojničko i profesionalno ponašanje. Vaša je zadaća, prije svega, u funkciji i na ponos vaše zemlje, zastave koju nosite, i očuvanju svjetskog mira. Časno i dostojno je provedite", rekao je kontraadmiral Simičić. Pripadnici 7. kontingenta misije UNDOF prvi su koji će, tijekom boravka

Snimio Tomislav BRANDT

u misiji, uz dosadašnje osobno naoružanje imati na uporabi i hrvatsku jurišnu pušku (VHS). Nakon misije UNDOF, planirano je i uvođenje jurišne puške u operativnu upotrebu pripadnika OSRH-a u misiji ISAF u Afganistanu.

L. PULJIZEVIĆ

Akrogrupa "Kрила Oluje" u Turskoj

Stotu obljetnicu postojanja Tursko ratno zrakoplovstvo (TurAF) obilježava ove godine nizom različitih aktivnosti, a jedan od glavnih

događaja bila je velika zrakoplovna manifestacija održana proteklog vikenda u zračnoj bazi Cigli kod Izmiru. O značenju manifestacije dovoljno svjedoči podatak da su u letačkom i izložbenom dijelu programa sudjelovali predstavnici više od dvadeset zemalja svijeta od čega posebno možemo izdvojiti nastupe čak osam svjetskih poznatih akrobatskih grupa – Turkish Stars (Turska), Frecce Tricolori (Italija), Patrouille de France (Francuska), Red Arrows (UK), Patrulla Aguila (Španjolska), Thunderbirds (USA), Team Iskry (Poljska) te Krila Oluje, kao i najpoznatijih svjetskih Solo display timova.

Uz više od 220 000 tisuća posjetitelja, letački program uživo je pratilo i gotovo 60 zapo-

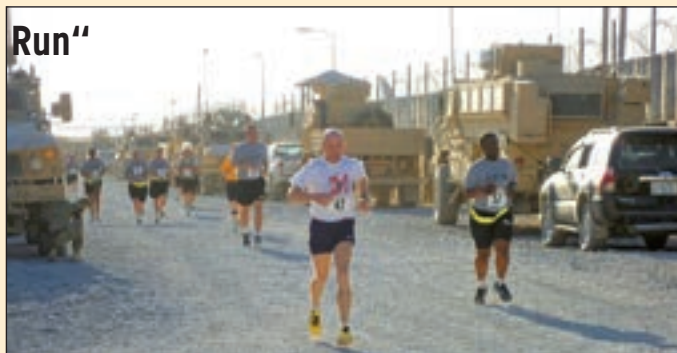
vjednika ratnih zrakoplovstava iz cijelog svijeta koji su se proteklog tjedna okupili u Istanbulu na globalnoj konferenciji zapovjednika ratnih zrakoplovstava (GACC). Svojim vrlo rijetkim, zahtjevnim i atraktivnim manevrima Krila Oluje još jednom su izazvala veliko zanimanje i pohvale gledatelja, ali i svojih kolega te visokih uzvanika. Zapovjednik HRZ-a i PZO-a brigadni general Dražen Šćuri i vojni izaslanik RH u Republici Turskoj kapetan bojnog broda Jerko Letica čestitali su članovima grupe na izvrsnom nastupu. Nakon te manifestacije organizirana je svečanost dodjele priznanja i zahvala koje je osobno dodijelio general-pukovnik Ziya Guler.

D. BARIŠIĆ

Memorijalna utrka "Fallen Warrior Memorial Run"

U Kampu "Mike Spann", u Mazar-e-Sharifu održana je 30. svibnja memorijalna utrka "Fallen Warrior Memorial Run" koju svake godine organiziraju pripadnici američke vojske u čast svih svojih poginulih i nastradalih vojnika. Na stazi dugoj 5500 metara sudjelovalo je 96 vojnika, dočasnika i časnika iz svih zemalja čiji su pripadnici smješteni u kampu "Mike Spann", a među njima i pripadnici 17. kontingenta OSRH-a.

Iako je primarni cilj utrke bio odavanje počasti, svakako treba istaknuti rezultat satnika Željka Bure, pripadnika Gardijske oklopno-mehanizirane brigade HKoV-a, koji trenutačno dovršava zadaće kao pripadnik 10. operativnog mentorskog tima za vezu za 1. pješačke bojne 3. brigade 209. korpusa Afganistanske narodne armije, koji je dionicu od 5500 metara istrčao za impresivnih 20 minuta i 6 sekundi te tim rezultatom po drugi put pobijedio u navedenoj utrci. Naime, satnik Bura na istoj utrci pobijedio je i 2008. tijekom svog prvog boravka u misiji ISAF. Drugo i treće mjesto pripalo je

pripadnicima američke vojske koji su za satnikom Burom zaostali dvije odnosno tri minute.

Ovaj izvanredan rezultat satnika Bure pokazuje da pripadnici OSRH-a ravnopravno stoje rame uz rame sa svojim koalicijskim partnerima ne samo u opremljenosti, obučeniosti i uvježbanosti nego i svim ostalim segmentima spremnosti kao što je psihofizička spremnost i izdržljivost.

D. BAN

ZAPOČELA GRADNJA PRVE FREGATE F125

Svečanost rezanja prvih limova i profila prve stabilizacijske fregate klase Baden-Wuerttemberg programa F125 održana je 9. svibnja u njemačkom brodogradilištu Blohm + Voss u Hamburgu. Rezanje prvih limova i profila označava početak gradnje novog plovila namijenjena njemačkoj ratnoj mornarici, a zamijenit će osam fregata F122 klase Bremen građenih tijekom osamdesetih. Program je poznat i pod imenom SFP (Stabilization Frigate Program). Nove fregate gradit će se u brodogradilištima njemačkih tvrtki ThyssenKrupp Marine Systems i Friedrich Lürssen Werft

koje su za potrebe programa osnovale konzorcij ARGE F125. Program je vrlo važan za njemačku vojnu i brodograđevnu industriju, osigurat će oko 500 radnih mjesta u izravnoj proizvodnji i gotovo 3200 radnih mjesta u pratećoj industriji, a njemačka brodogradilišta zadržat će zaposlene sve do sredine sljedećeg desetljeća. Očekuje se da će fregate ući u operativnu uporabu u sljedećih nekoliko godina

Fregata F125, duljine oko 149,5 m, širine 18,8 m i istisnine oko 7200 tona, bit će prvi njemački brod posebno projektiran i opremljen za tzv. stabilizacij-

ske operacije. Stabilizacijske postrojbe osmišljene su kao potpora borbenom djelovanju za dugotrajnih svjetskih kriza nižeg i srednjeg intenziteta. Brodovi će sudjelovati i u mirovnim operacijama, a u usporedbi s fregatama klase F124 i F123 bit će stalno opremljene s manje naoružanja koje, prema dostupnim podacima, uključuje osam protubrodskih projektila, dva lansera raketa zemlja-zrak RAM (Rolling Airframe Missile), top kalibra 127 mm i dvije teške strojnice kalibra 12,7 mm s ručnim upravljanjem.

M. PTIĆ GRŽELJ

TURSKI LST

Turska brodograđevna tvrtka ADIK (Anadolu Deniz Insaat Kizaklari) potpisala je ugovor s Uredom za vojnu industriju (Savunma Sanayii Müstesarligi - SSM) turskog ministarstva obrane za projektiranje i gradnju dvaju desantnih brodova tipa LST (Landing Ship Tank) duljine 138 m namijenjenih potrebama turske ratne mornarice. Ugovor je potpisan 11. svibnja na vojnom sajmu IDEF 2011 u Istanbulu. Novu generaciju desantnih brodova tipa LST karakterizira amfibijski trup plovila, opremljen znatnim naoružanjem. Plovila će imati veliku

ulogu pri projekciji snaga s mogućnošću transporta većih količina elemenata paljbene potpore te marinaca u svrhu provođenja desantnih operacija. Novi

desantni brodovi djelovat će i kao zapovjedni brodovi te brodovi namijenjeni logističkoj potpori drugih plovila.

M. PTIĆ GRŽELJ

PRVO PUTOVANJE POSLEDNJEG NOSAČA KLASE NIMITZ

Deseti, i posljednji nosač zrakoplova klase Nimitz, USS George H. W. Bush (CVN 77) krenuo je 11. svibnja iz vojnopomorske baze u Norfolku, Virginia, na svoje prvo putovanje nakon izgradnje. Nosač zrakoplova isplovio je u svojstvu zapovjednog broda borbene skupine koju čini pet brodova i više od 6000 mornara.

Borbenu skupinu čine još dvije krstarice klase Ticonderoga, USS Gettysburg (CG 64) i USS Anzio (CG 68) te razarači klase Arleigh Burke, USS Truxtun (DDG 103) i USS Mitscher (DDG 57). USS George H. W. Bush (CVN 77) porinut je u brodogradilištu tvrtke Newport News Shipbuilding u listopadu 2006. te je uveden u operativnu uporabu američke ratne mornarice i prije samog dovršetka gradnje i opremanja u prosincu 2009. Plovilo je uvedeno u operativnu uporabu u nazočnosti bivšeg američkog predsjednika Georgea H. W. Busha, po kojem je i dobilo ime.

M. PTIĆ GRŽELJ

OCELOT ZA BRITANIJU

Foto: Andy Perryman/Crown Copyright/MOU

Britansko je ministarstvo obrane s tvrtkom Force Protection Europe sklopilo potkraj 2010. ugovor vrijedan 180 milijuna funti o dostavi 200 modularnih lakih oklopnih vozila Ocelot. Vozilo je u britanskoj službi interno imenovano Foxhound, a tijekom 2011. bit će dostavljeni prvi primjerci u postrojbe koje će obavljati obuku osoblja. Masa Ocelota je 7,5 tona, može primiti do šest osoba, a po dobrom putu postiže najveću brzinu od 110 km/h. Konstruiran je da osigura dobru zaštitu posadi uz dobru terensku pokretljivost. Osnova je uska oklopljena podnica

na koju su postavljeni elementi ovjesa, motor i prijenos te oklopljena kabina za osoblje izraženog V-oblika. Oklopljeni se dio može promijeniti za 30 minuta pa se vozilo lako konvertira od ophodnog u logističko ili ambulantno. I motor se može zamijeniti za 30 minuta, a vozilo zbog posebno osmišljenog nezavisnog ovjesa može voziti i na tri kotača. Predviđeno je za djelovanje u širokom rasponu temperatura i po teško prohodnom terenu. Ocelot se radi u pogonu tvrtke u britanskom gradu Leamington Spa.

T. VLAŠIĆ

DOLAZAK PRVOG NPO-a

Prvi od osam ugovorenih oceanskih ophodnih brodova (Navio de Patrulha Oceanica - NPO) klase Viana do Castelo istog imena namijenjenih portugalskoj ratnoj mornarici stigao je u lisabonsku luku. Plovilo je primljeno u operativnu uporabu portugalske mornarice u ožujku nakon nekoliko godina kašnjenja samog projekta i gradnje. Plovilo je izgrađeno u portugalskom brodogradilištu Estaleiros Navais De Viana Do Castelo (ENVC), a nastalo je kao rezultat projekta NPO2000. Čitava je klasa namjenski projektirana za plovidbu u vodama sjevernog Atlantika te će zamijeniti korvete klase Jao Coutinho i Baptista de Andrade te male ophodne brodove klase Cacine kojima je temeljna uloga zaštita ribolovnog pojasa te traganje i spašavanje. Predviđeno je da će od ukupnog broja planiranih plovila u klasi dva biti opremljena sustavom protiv

Foto: ENVC

onečišćenja koji uključuje Fast Oil Recovery sustav. Osnovne dimenzije ove klase plovila su duljina 83 m, širina 13 m te istisnina 1600 t. Propulzijski sustav čine dva dizelska i dva elektromotora, čime se postiže maksimalna brzina 20 čv. Prima mornarički helikopter srednje veličine, no nije projektiran i hangar te nosi dva gumena čamca s tvrdim dnom.

M. PTIĆ GRŽELJ

PRVI C-17 ZA UAE

Boeing je 10. svibnja dostavio prvi transportni avion C-17 Globemaster III ratnom zrakoplovstvu Ujedinjenih Arapskih Emirata (UAE) na prigodnoj proslavi u pogonu Boeinga u Long Beachu u Kaliforniji. UAE je ukupno naručio šest aviona, još tri će biti dostavljena tijekom 2011., a još dva aviona dostavit će se korisniku tijekom 2012. Ratno

zrakoplovstvo UAE će programom "virtualne flote" dobivati sveobuhvatnu logističku potporu tijekom radnog vijeka koja uključuje pričuvne dijelove, opremu za održavanje i terenske timove za održavanje uporabom razmjene resursa globalne flote aviona C-17. Taj program osigurava korisniku aviona C-17, bez obzira na

veličinu flote, financijski najpogodniji pristup opsežnim programima potpore tijekom radnog vijeka letjelice. Trenutačno je u službi 231 C-17, većina u američkom RZ-u, dok 21 leti u sastavu zrakoplovstava diljem svijeta.

T. VLAŠIĆ

Foto: Boeing

FILIPINI RAZMATRAJU NABAVU PODMORNICE

Filipinska ratna mornarica namjerava nabaviti jednu podmornicu prije kraja ovog desetljeća radi osiguravanja nacionalnog interesa i održanja vojne ravnoteže u jugoistočnoj Aziji. Visoki dužnosnik filipinske mornarice izjavio je da mornarica započinje izradu niz studija koje će dati osnovne tehničke zahtjeve podmornice u glavnim crtama, kao i procijeniti izvedivost plana. Na temelju tih istraživanja, mornarica očekuje da će sljedeće godine ministarstvu obrane podnijeti prijedlog za nabavu podmornice. Navodi se da je još uvijek prerano komentirati eventualnu nabavu rabljene podmornice ili nove platforme. Nedo-

statak sredstava u proračunu često je prisiljavao Filipine na nabavu rabljene opreme. Tako je novi zapovjedni brod koji bi trebao stići kasnije ove godine, zapravo kuter američke obalne straže izvornog imena USCGC Hamilton.

Prema izjavi, podmornica je iznimno potrebna čime bi se povećala sposobnost filipinske mornarice u ophodnji teritorijalnih voda. Vlasništvo nad teritorijalnim vodama, gdje se nalaze znatna nalazišta nafte i plina, osporavaju Kina i nekoliko drugih zemalja jugoistočne Azije, a posljednje navedene već su nabavile ili planiraju nabavu podmornica. Planom nabave podmornice utvrđena je strate-

gija modernizacije mornaričke flote te financijski elementi nabave. Plan ocrtava potrebu da filipinska mornarica razvija moderne pomorske kapacitete do kraja desetljeća. Uz već spomenutu dostavu novog zapovjednog broda, plan nabave podmornice također uključuje dobavu nepoznatog broja desantnih brodova tipa LPD (Landing Platform Dock).

M. PTIĆ GRŽELJ

NOVI RAZARAČI KLASSE ARLEIGH BURKE

Američka ratna mornarica revidira strategiju nabave i početka gradnje novih razarača klase Arleigh Burke (DDG 51) naoružanih vođenim projektilima. Prema posljednjim saznanjima i u skladu sa zadnjim novinskim objavama, pretpostavlja se da je ova vijest na tragu razmatranja za smanjenjem ukupnog broja plovila novih projekta u skladu s programom budućih velikih borbenih brodova - razarača klase Zumwalt (DDG 1000) i krstarica CG(X), što se tek nalazi u povojima te bi bili zamijenjeni novim razaračima klase Arleigh Burke (DDG 51) koji bi eventualno bili modernizirani novim radarskim sustavom. Trenutačno se u različitim fazama gradnje i opremanja nalaze ploveće jedinice DDG-110, DDG-111 i DDG-112 dok su za sljedeća tri plovila (DDG-113 - DDG-115) potpisani ugovori za nabavu materijala i opreme s dugim rokom dostave.

Očekuje se da će u 2012. ili 2013. američka mornarica započeti razradu izvedbene dokumentacije Flight III projekta ovih razarača te će Američkom kongresu predati zahtjev za financiranjem sljedećih 24 razarača koji bi se gradili u razdoblju 2016. - 2031.

M. PTIĆ GRŽELJ

Izvrсна integralno prigušena kratka strojnica "HuK" MP 5SD danas je u naoružanju specijalnih vojnih i policijskih postrojbi velikog broja zemalja, uključujući i Republiku Hrvatsku

Suvremene prijetnje zahtijevaju sve veće angažiranje specijaliziranih snaga i sredstava u izvođenju specijalnih operacija, pri čemu prigušivači i razbijači pucnja imaju nezamjenjivu ulogu

PRIGUŠIVAČI (II. dio)

Osim prigušivača za pištolje, Nijemci su tijekom II. svjetskog rata rabili i određeni broj razbijača pucnja na svojim snajperskim puškama Mauser, a poslije i na poluautomatskim snajperskim puškama Walther. Naime, tijekom I. svjetskog rata uvjerali su se u djelotvornost razbijača pucnja koji su rabili pojedini američki snajperisti, na vrlo snažno urušavanje borbenog morala postrojbi izloženih takvim oblicima snajperskog djelovanja, pa su nastojali iskustva stečena na "vlastitoj koži" prenijeti na svoju snajpersku taktiku u sljedećem ratu.

Na osnovi zaplijenjenih razbijača pucnja za snajperske inačice Mausera utvrđeno je da su mogli biti prilično djelotvorni zahvaljujući naprednoj konstrukciji u vrijeme kada su proizvedeni (koncipirani su bili na nizu koničnih komora užim dijelom okrenutih k ustima cijevi i ispunjenih poroznim materijalom koji je zрно probijalo). Međutim, konkretnijih dokaza i svjedočanstava o

tome nema, jer su rabljeni u ograničenim količinama, samo kod snajperista u specijalnim postrojbama.

Sovjetski ratni prigušivači

U znatno većem opsegu od njemačkih, razbijače pucnja rabili su sovjetski snajperisti na svojim snajperskim puškama Mosin-Nagant i poslije poluautomatskim SVT-40. Razbijači pucnja za te puške proizvedeni su u dvije inačice – jednostavnija je bila dugačka 300 mm, promjera 30 mm i sastojala se od jedne velike ekspanzijske komore s dvije gumene pregrade koje su mogle izdržati do stotinu opaljenja, te složenije istih dimenzija, ali s 13 gumenih pregrada. Složenija inačica razbijača pucnja više je proizvedena, jer se pokazala prilično djelotvornom, a rabljena je i dosta dugo nakon završetka II. svjetskog rata, kao standardni dio opreme snajperista. Za snajperske puške je sovjetska vojna industrija razvila i proizvodila modificirano, podzvučno

streljivo u kalibru 7,62 x 54 mmR, pa su rabeći takvo streljivo obje inačice razbijača pucnja funkcionirale kao vrlo dobri prigušivači.

Osim razbijača pucnja za snajperske puške, sovjetska vojna industrija stvorila je ono što nikome drugome nije uspjelo – prigušeni revolver. Naime, svaki revolver ima mali slobodni prostor između cijevi i bubnja, da bi se bubanj uopće mogao okretati, pa je upravo zbog toga prigušivanje revolvera nemoguće (tijekom opaljenja jedan dio barutnih plinova nužno izlazi kroz taj prostor i tako stvara buku koju nije moguće smanjiti). Prigušeni revolver danas je gotovo samo filmski rekvizit, koji rabe producenti i režiseri jeftinijih akcijskih filmova, jer valjda djeluje atraktivno svojim izgledom i dimenzijama, iako bi bilo opravdanih razloga za pronalaženje mogućnosti njegova stvarnog prigušivanja (većina revolvera po svojim konstrukcijskim obilježjima ima malu razinu mehaničke

Pištolj "Beretta" M92F s YHM-ovim montažnim prigušivačem. Zaplijenila kanadska policija nakon jednog od brojnih mafijaških obračuna

konstruktori, a na revolver se stavljao tzv. bajunet priključkom. Po svojim konstrukcijskim osobinama gotovo je bio manja kopija snajperskog razbijača pucnja (za razliku od njega, revolverski prigušivač je imao devet pregrada od tvrde gume s različitim dimenzijama otvora za prolaz zrna i različitim udaljenostima među pregradama). Najveću količinu ovako prigušenog revolvera rabila je tajna policija NKVD, međutim zabilježeno je da su ga s uspjehom rabili i ruski partizani na okupiranom prostoru SSSR-a.

Američki ratni prigušivači

SAD su II. svjetski rat dočekale bez novih projekata prigušenog oružja, pa je njihov cjelokupan razvoj ostao vezan OSS-om. Sveo se na integralno prigušene malokalibarske pištolje High Standard HD i Colt Woodsman (po izgledu i dimenzijama vrlo nalik pištolju High Standard HD i u istom kalibru), integralno prigušenu kratku strojnicu M-3 i prigušenu snajpersku inačicu karabina M-1. Za Colt Woodsman, High Standard HD i kratku strojnicu M-3 prigušivač je izrađen na istom, vrlo originalnom načelu – cijev je malo skraćena i izbušena na više mjesta, da bi se smanjila brzina zrna, a dio prigušivača oko cijevi sastojao se od gusto namotane mesingane mreže, koja se protezala sve do kraja cijevi. Od kraja

buke, a izbor podzvučnog streljiva za gotovo svaki kalibar moguć je bez posebne modifikacije). Međutim, za sada bi smanjivanje prostora između bubnja i cijevi na razinu koja bi bila prihvatljiva za djelotvorno prigušivanje revolvera bio iznimno skup i zahtjevan proces, koji nema opravdanja u oružarstvu upravo zbog vrlo dobrih i znatno jeftinijih mogućnosti prigušivanja pištolja.

Jedini revolver u široj operativnoj uporabi koji je svojedobno bilo moguće prigušiti (jedino zbog specifičnosti njegova konstrukcijskog rješenja) bio je Nagant M-1895. Revolver je rabio poseban metak 7,62 x 38 mmR, kod kojeg zrno nije virilo iznad vrha čahure, ali je čahura za gotovo 2 mm virila iz

komore revolverskog bubnja. Prilikom zapinjanja okidača bubanj se okrenuo za jednu komoru i nakon toga je potisnut u prednji položaj te je potpuno nalegao na početak cijevi. Dio čahure koji je malo virio iz komore ušao bi u proširenje cijevi i prilikom opaljenja metka potpuno bi se zatvorio prostor između bubnja i cijevi zbog pritiska barutnih plinova. Osnovna ideja konstruktora ovog revolvera Leona Naganta bila je ušteda na barutnim plinovima koji su *curili* između bubnja i cijevi, a dobio je revolver koji je bilo moguće djelotvorno prigušiti (iako mu to vjerojatno uopće nije bila namjera).

Licenciju za proizvodnju Nagantova revolvera kupilo je Rusko Carstvo, a njegova proizvodnja nastavljena je i u predratnom SSSR-u, zbog čega je proizveden i rabljen u iznimno velikim količinama (*detaljnije u članku Ruski pištolji i revolveri, Hrvatski vojnik br. 96-97 od 28. srpnja 2006.*). Kako je streljivo za taj revolver već u standardnoj izvedbi bilo podzvučno (u belgijskoj i drugim zapadnim zemljama polazna brzina zrna bila je oko 290 m/sek, a u sovjetskoj inačici malo iznad 270 m/sek), bilo je dovoljno samo razviti i montirati kvalitetan prigušivač. Takav prigušivač razvili su sovjetski

YHM FLORENCE, MA.
SOUND TECH.
9mm WRAITH
SER. # W9-1000

cijevi sužena je i navlaka prigušivača, ali je produžena na gotovo istu dužinu koja je bila oko nje. U taj dio nagrajan je veliki broj diskova od jednake mesingane mreže koja je omotavala cijev, samo s otvorom za prolaz zrna. Ideja tako koncipiranog prigušivača bila je vrlo jednostavna – mesingana mreža prilično je djelotvorna za difuziju i usporavanje barutnih plinova, a osim toga izvrstan je medij za njihovo hlađenje. Održavanje takvog prigušivača bilo je minimalno, cijela konstrukcija kompaktna i ne previše teška, a sposobnost prigušenja vrlo dobra. Osnovni problem tog načela prigušenja je znatno slabija preciznost gađanja, zbog kraće cijevi i većeg broja otvora na cijevi koje negativno utječu na unutarnju balistiku zrna, međutim na manjim udaljenostima na kojima se prigušeno oružje i rabi, preciznost je bila zadovoljavajuća.

S druge strane, iako je prigušivač na kratkoj strojici M-3 bio zadovoljavajuće kvalitete i omogućavao smanjenje buke pucnja od solidnih –30 db, riječ je o oružju prilično velike mehaničke buke pri radu automatike, zbog čega nije bilo pogodno za suptilnije zadaće u kojima se tražila veća diskrecija djelovanja. Za takve zadaće su pripadnici OSS-a opremani britanskim Stenovima i Welrodima, a rabili su i gotovo bešumne prigušene pištolje High Standard HD i Colt Woodsmen, ali u ograničenim količinama zbog njihove relativno male ubojne moći (oba su rađena za malokalibarski metak .22 LR). Integralno prigušenim kratkim strojicama M-3 opremane su padobranske i mornaričko-desantne postrojbe, gdje su se pokazale iznimno korisnim, jer u njihovim operacijama mehanička buka automatike nije bila ozbiljnija smetnja.

Zahvaljujući pozitivnim rezultatima u takvim zadaćama, prigušena M-3 ostala je duže vrijeme u operativnoj uporabi američkih oružanih snaga i nakon II. svjetskog rata, a u većim količinama rabila se u Korejskom i Vijetnamskom ratu. U manjoj mjeri rabljena je i u izraelsko-arapskim sukobima.

Prigušeni karabin

Da bi dobili oružje zadovoljavajućeg prigušenja iz domaće proizvodnje, OSS je početkom rata naručio manju količinu integralno prigušenog karabina M-1, za koji je rađeno i posebno podzvučno streljivo. Za razliku od standardne inačice karabina M-1, prigušeni nije imao poluautomatsko načelo rada, već se svaki metak ubacivao u cijev ručnim repetiranjem. Isto tako, prigušivač nije bio izrađen kao ostali američki prigušivači od mesingane mreže, već je radio na načelu primijenjenom kod britanskog De Lislea, samo što je imao 21 koničnu pregradu od prešanog lima. Unatoč izvrsnom prigušenju (po nekim izvješćima bio je tiši od britanskog pištolja Welrod), prigušeni karabin M-1 rabio se u vrlo malom broju primjeraka tijekom II. svjetskog rata, a nakon rata nema provjerenih informacija o nastavku njegove operativne uporabe. Rat nije preživio ni prigušeni Colt Woodsman, međutim High Standard HD ostao je nakon rata duže vrijeme u operativnoj uporabi, a posebno je postao poznat nakon obaranja špijunskog zrakoplova U-2 nad SSSR-om u svibnju 1960. jer je bio dio opreme pilota Francisa Garya Powersa. Pouzdano je utvrđeno da su ti pištolji rabljeni i tijekom Vijetnamskog rata, a i dandanas se zabilježi njihova uporaba unutar kriminalnog miljea, do

kojeg su došli crnim tržištem i krađama iz vojnih skladišta.

Poslijeratni razvoj integralno prigušenog oružja

Nakon II. svjetskog rata više nije bilo nikakvih sumnji ni etičkih dvojbi o punoj i vrlo raširenoj uporabi prigušenog oružja, koje je postalo obvezni dio arsenala tajnih službi, vojnih i policijskih (kako specijalnih tako i regularnih) postrojbi, ali i terorista, kriminalaca i plaćenika. Danas gotovo ne postoji država čije vojne i policijske snage nemaju prigušeno oružje.

Na temelju ratnih iskustava usmjeren je i razvoj prigušivača i prigušenog oružja, koji danas ide u dva temeljna smjera – razvoj integralno prigušenog oružja i razvoj montažnih prigušivača. Osnovna prednost integralno prigušenog oružja nad montažnim prigušivačima je u njegovoj specijaliziranosti, jer je riječ o namjenski konstruiranom oružju za tihe zadaće kod kojeg je sve podređeno njegovoj temeljnoj namjeni, pa je obično i stupanj redukcije buke znatno veći nego kod montažnih prigušivača. S druge strane, tolika specijaliziranost ima i svojih nedostataka, jer je riječ o naoružanju koje obično ima slabiji domet, manju preciznost i znatno manju brzinu gađanja od standardnog oružja u istoj kategoriji. Osim toga, zbog povećane složenosti i preciznosti izrade integralno prigušenog oružja, te malih proizvodnih serija, njegova proizvodnja je znatno skuplja po pojedinom primjerku od proizvodnje standardnog oružja. Iz navedenih razloga, razvoj i proizvodnju integralno prigušenog oružja mogli su si dopustiti samo veliki proizvođači, čije tržište nadilazi lokalne potrebe, ili su

Integralno prigušeni "Sterling" L34A1 sa sklopljenim kundakom

domaće narudžbe dovoljno velike za isplativost takvog razvoja.

Integralno prigušeno oružje nakon II. svjetskog rata razvijano je u tri temeljne kategorije – integralno prigušeni pištolj, prigušena kratka strojica i integralno prigušena snajperska puška. Razvoj integralno prigušenog pištolja nakon II. svjetskog rata gotovo u potpunosti je nestao, jer se većina velikih proizvođača odlučila za razvoj montažnog prigušivača, koji svojim osobinama u potpunosti zadovoljava potrebne razine prigušenja pucnja kod ove vrste oružja. Ipak, integralno prigušeni pištolj Type 64 i poboljšani model Type 67 razvila je kineska vojna industrija ponajprije za potrebe vlastitih oružanih snaga, ali su u velikom broju rabljeni tijekom Vijetnamskog rata od vijetnamskog oslobodilačkog pokreta. Izraelci su 80-ih godina prošlog stoljeća zaplijenili nekoliko tih pištolja od palestinskih boraca u Libanonu. Type 64 i Type 67 zapravo su jedan te isti pištolj čija je jedina razlika u konstrukciji prigušivača koji kod Type 64 ima dopunsku ekspanzijsku komoru u donjem dijelu, punjenu apsorpcijskim materijalom (metalna mreža u kombinaciji s tkanim natopljenom uljem). Kod Type 67 isti apsorpcijski materijal je razmješten između pregrada prigušivača. Usporedni testovi pokazali su da je pištolj Type 67 za 5 db tiši od britanskog Welroda i ako se uzimaju u obzir svi taktičko-tehnički zahtjevi za tu vrstu oružja, jedno je od najuspjelijih konstrukcija integralno prigušenog oružja uopće.

Osim Kineza, integralno prigušeni pištolj razvijao je i SSSR iz svoje standar-

dne inačice Makarova (*detaljnije u članku "Ruski pištolji i revolveri II. dio", Hrvatski vojnik br. 103 od 15. rujna 2006.*), međutim nije dostigao razinu prigušenja kineskih pištolja ni raznih montažnih prigušivača zapadnog podrijetla. Unatoč tome široko je rabljen u postrojbama Specnaza i drugim specijaliziranim postrojbama sovjetskih oružanih snaga (padobranici, mornaričko-desantne snage, pogranične postrojbe i sl.), a i danas je u naoružanju ruske vojske.

Razvoj Sterlinga

Za razliku od pištolja, nakon rata je nekoliko zemalja razvijalo integralno prigušene kratke strojnice, pa su Britanci razvili svoj Sterling L34A1 50-ih godina prošlog stoljeća, koji je trebao naslijediti prigušene inačice Stena. Zahvaljujući revolucionarnoj konstrukciji prigušivača sastavljenog od dvostruke perforirane cijevi, ekspanzijske komore s apsorpcijskim materijalom (alumiunijska mreža) i spiralnog difuzora barutnih plinova, ova kratka strojica ne samo da je bila

iznimno tiha nego i znatno preciznija od većine prigušenog oružja tog doba. Rabila je standardno streljivo 9 mm Para, kojem bi početna brzina zrna bila smanjena zahvaljujući konstrukciji prigušivača, pa bi pri izlasku zrna iz oružja iznosila 290-300 m/sek. Zbog iznimno skupe proizvodnje Sterlinge su rabile samo britanske specijalne snage i SEAL komandosi, da bi 70-ih godina prošlog stoljeća bile zamijenjene jednako djelotvornim, ali daleko jeftinijim njemačkim integralno prigušenim strojnicama Heckler und Koch MP 5SD. Zahvaljujući svojim izvanrednim svojstvima, integralno prigušena strojica HuK MP 5SD postala je dio arsenala specijalnih policijskih i vojnih postrojbi velikog broja zemalja i jedno od najprodavanijih prigušenih oružja današnjice. Redukcija buke pucnja iznosi od –35 do –48 db, a Nijemci za nju proizvode i podzvučno streljivo. Može gađati pojedinačnom paljbom, ali postoje inačice s graničnikom na tri metka u rafalu, koji se jednako dobro prigušuje kao i pojedinačni pucanj. Osim britanske i njemačke, integralno prigušene kratke strojnice razvile su francuska, švedska i kineska vojna industrija, ali u ograničenim količinama i to uglavnom za vlastitu uporabu. Iznimka je švedska integralno prigušena strojica Carl Gustav M-45K koju je CIA početkom 60-ih godina prošlog stoljeća kupila u većoj količini za potrebe boraca u Laosu. Riječ je o iznimno djelotvornoj, ali i vrlo teškoj strojici (više od 5 kg - zbog konstrukcije prigušivača punjenog čeličnim kuglicama), rabljenoj na prostorima

"Nagant" M-1895 s originalnim prigušivačem. U neprigušenoj inačici revolver je imao masu 800 g; dužinu 235 mm i dužinu cijevi 114 mm. Buban je imao kapacitet 7 metaka kalibra 7,62 mm Nagant, a učinkoviti domet do 22 m. Prigušenim inačicama učinkoviti domet je bio vjerojatno nešto manji

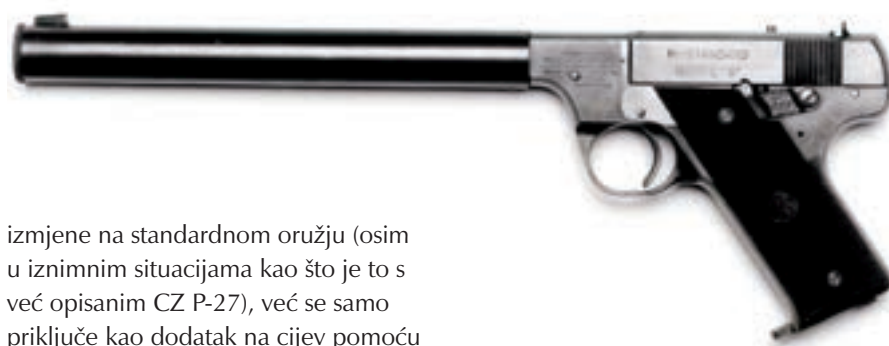
Ratna inačica integralno prigušenog pištolja "High Standard" HD. Za njega je razvijeno streljivo .22 LR s punom košuljicom zrna (u standardnoj inačici zrno .22 LR uopće nema košuljicu). Pištolj je imao kapacitet 10 metaka, a učinkovitost prigušivača oko -20 db

Indokine, koja nakon Vijetnamskog rata više nije viđena u operativnoj uporabi. Od integralno prigušenih kratkih strojnica danas je u uporabi jedino već navedena HuK MP 5SD.

Za razliku od kratkih strojnica i pištolja, prigušene snajperske puške proizvode se jedino s integriranim sustavom prigušivanja zbog njihovih specifičnosti koje uključuju veću redukciju zvuka, uz potpuno zadržavanje preciznosti i točnosti pogađanja kao najvažnije osobine tog oružja. Pritom je potrebno napraviti vrlo jasnu razliku između uporabe razbijača pucnja i potpunog prigušenja, jer se potpuno prigušuju samo snajperske puške manjih kalibara s podzvučnim streljivom, koje se proizvode u relativno malim količinama za ograničene vojno-policijske specijalne zadaće. Takvo oružje danas proizvodi veliki broj razvijenih zemalja u većini standardnih snajperskih kalibara, ali nerijetko se rabe i integralno prigušene puške u malom kalibru .22 LR ili .22WMR.

Razvoj montažnih prigušivača i razbijača pucnja

Montažni prigušivači znatno su jeftinije rješenje od integralno prigušenog oružja, jer ne zahtijevaju gotovo nikakve

izmjene na standardnom oružju (osim u iznimnim situacijama kao što je to s već opisanim CZ P-27), već se samo priključe kao dodatak na cijev pomoću jednostavnih montaža. S druge strane, ovi prigušivači obično imaju i manju mogućnost redukcije buke pucnja, pri čemu su njihove sposobnosti prigušenja uglavnom proporcionalne dimenzijama. Drugim riječima, što je djelotvorniji, prigušivač je masivniji i većih dimenzija, a to svakako utječe na ukupne gabarite tako prigušenog oružja, pa je potrebno uvijek kalkulirati s pravom mjerom potrebe za redukcijom praska pucnja i mogućnosti prikrivanja i rukovanja oružjem. Inače, montažni prigušivači danas se rade za gotovo svaku vrstu streljačkog naoružanja (podjednako za pištolje, kratke strojnice i puške) i prilično često rabe za vojne i policijske zadaće. Razbijači pucnja našli su svoju temeljnu primjenu u vojničkom snajperizmu, pri čemu se danas uspješno rabe i kod najvećih snajperskih kalibara kao što je npr. 12,7 x 99 mm.

Iskustvo vojno-policijske primjene prigušivača i razbijača pucnja, dugo, gotovo jedno cijelo stoljeće, dokazalo je njihovu iznimnu taktičku vrijednost i psihološki utjecaj u ratnim i specijalnim

operacijama. Primjena novih tehnologija i materijala (ponajprije specijalnih plastičnih i kompozitnih elemenata) na poznata i do sada u praksi dokazana načela i sustave prigušenja pucnja, pokazala se iznimno djelotvornom – uz smanjenje dimenzija i gabarita novi tipovi prigušivača i razbijača pucnja zadržavaju ili čak i povećavaju redukciju nepoželjne buke, a osim toga njihova proizvodnja postaje sve jeftinija. Danas su prigušivači i razbijači pucnja spretniji, tiši i pouzdaniji nego ikada prije, održavanje im je jedva potrebno, a gabariti zanemarivi u odnosu na njihovu korisnost. Razvoj i širenje asimetričnih sukoba, terorizma, organiziranog kriminala te drugih prijetnji suvremenom društvu, zahtijeva sve više angažiranje specijaliziranih snaga i sredstava u izvođenju specijalnih operacija, pri čemu prigušivači i razbijači pucnja imaju nezamjenjivu ulogu. Njihova perspektiva i budućnost time postaje neupitna, a "šapat smrti" očito će još dugo odjekivati u ljudskoj zajednici. ■

Sukob ciparskih Grka i Turaka razvio se odmah nakon dekolonizacije otoka 1960. godine. Ujedinjeni narodi su u ožujku 1964. djelovali uspostavom misije koja je nakon proširenja mandata i danas nazočna na otoku

UNFICYP - CIPAR (1964. -) (I. dio)

Umirovljeni pukovnik grčke vojske Georgios Grivas (sjedi gore, drugi zdesna) osnovao je Nacionalnu organizaciju ciparskih boraca - EOKA

Otokom Ciprom je od druge polovice XVI. stoljeća vladalo Otomansko Carstvo, da bi tzv. Ciparskom konvencijom iz 1878. između Turske i Velike Britanije, Cipar došao pod britansku administraciju. Cipar je treći po veličini otok u Mediteranu, smješten sedamdeset kilometara južno od turske obale i tristotinjak kilometara istočno od grčkog arhipelaga. Za vrijeme otomanske vladavine je na otok, koji je dotad etnički i kulturološki pripadao helenskoj civilizaciji, naseljeno tursko stanovništvo. Početkom šezdesetih godina je na otoku živjelo tek sedam stotina tisuća stanovnika, od čega su Grci činili osamdeset posto, a Turci malo manje od dvadeset

posto. No u cjelini su do XX. stoljeća odnosi između grčke i turske otočne zajednice bili razmjerno skladni.

Neovisnost Cipra

Ciparski Grci su dolazak pod britanski suverenitet doživjeli kao oslobođenje, te su od Londona tražili političko ujedinjenje s maticom Grčkom tzv. Enosis, koje se međutim nije dogodilo. Frustracije ciparskih Grka političkim položajem otoka su kulminirale 1931. valom nasilja usmjerenog protiv britanske vlasti. Zahtjevi za ujedinjenjem su tijekom II. svjetskog rata bili privremeno stavljeni postrance, a čak trideset tisuća Ciprana je bilo angažirano u britanskim vojnim

postrojbama. Poslije rata je obnovljeno pitanje statusa Cipra te je pedesetih godina Grčka u Ujedinjenim narodima poticala rasprave o Cipru. No London se još nije bio voljan povući s otoka koji je postao zapovjedništvo britanskih snaga za Bliski istok, a nakon povlačenja iz Egipta i najveća britanska vojna baza u istočnom Mediteranu. Istodobno je politika Britanije u vladanju otokom namjerno antagonizirala dvije etničke zajednice.

Za arhiepiskopa ciparske pravoslavne crkve je 1950. izabran Makarios III. koji je postao neslužbeni lider grčke otočne zajednice. Iako je Makarios bio zagovornik ujedinjenja, protivio se radikalnim

rješeljima. Početkom 1955. je umirovljeni pukovnik grčke vojske Georgios Grivas osnovao Nacionalnu organizaciju ciparskih boraca – EOKA. U proljeće te godine je EOKA počela kampanju napada na britanski garnizon u kojima je ukupno poginulo stotinjak vojnika, kao i napade na probritanske Ciprane, ljevičare i na tursku zajednicu. Ciparski Turci su 1957. godine, kao protutežu pokretu EOKA, osnovali Tursku organizaciju otpora – TMT koja se zalagala za podjelu otoka, smatrajući je jedinim uspješnim načinom zaštite turske manjine.

Novi razgovori o budućnosti Cipra su počeli u veljači 1958. u Zürichu, na kojem su također uz predstavnike dviju otočnih zajednica i Velike Britanije sudjelovali i predstavnici Grčke i Turske. Pregovori su urodili donošenjem tri sporazuma kojima je dogovorena neovisnost Cipra i političko ustrojstvo buduće države. Prema odredbama Ciriškog sporazuma, turska manjina na otoku je dobila tražena jamstva da neće doći do ujedinjenja s Grčkom. Sporazum je predviđao zajedničku akciju Velike Britanije, Grčke i Turske u slučaju nemira na otoku te uspostavu tripartitnog vojnog stožera Grčke, Turske i Cipra. Istodobno je Grčkoj i Turskoj dopušteno raspoređivanje određenog broja vojnog osoblja radi zaštite otoka, dok je britan-

UN-ovci su se na Cipru koristili raznim prijevoznim sredstvima

ska vojna nazočnost zadržana u dvije zrakoplovne baze, Dekhelia i Akrotiri. Prema etničkom ključu raspodjele vlasti definiranim Ciriškim sporazumom, predsjednik je postao Makarios III., a potpredsjednik lider ciparskih Turaka Fazil Küçük. Da bi se osigurala politička ravnoteža, objema zajednicama je dana mogućnost ulaganja veta na odluke suprotne strane. Treba napomenuti da se ciparski sukob ne može promatrati izdvojeno iz odnosa Grčke i Turske, koje su od neovisnosti Grčke 1821. ratovale četiri puta.

Početak nasilja

Republika Cipar je stekla neovisnost 16. kolovoza 1960. Međutim, do oružanih incidenata između grčke i turske zajednice je došlo već u prosincu te godine kada je ubijeno pedesetak ljudi. Širenje sukoba spriječila je britanska vojska koja je razdvojila strane. Nekoliko političkih rješenja oko uređenja lokalne samouprave se u praksi pokazalo neodgovarajućim, pa je zbog mogućnosti političke marginalizacije turska zajednica odbijala načelo proporcionalne zastupljenosti što se nadovezalo na širenje napetosti između dviju zajednica. Makarios je u studenom 1963. predložio nekoliko mjera koje su trebale osigurati uspješno funkcioniranje vlade, uključujući i kontroverzne odluke

o izravnom imenovanju članova tijela lokalne samouprave i ukidanju odluke o pravu veta koje je turska zajednica dotad imala. Odluka je srušila postojeći sustav podjele vlasti i dovela do povlačenja turskih političkih predstavnika iz ciparske vlade te je u prosincu 1963. izbio novi val nasilja.

Nastojeći zaustaviti širenje sukoba, 4. ožujka 1964. je Vijeće sigurnosti UN-a donijelo Rezoluciju 186 kojom je uspostavljena misija mirovnih snaga Ujedinjenih naroda na Cipru (United Nations Peacekeeping Force in Cyprus - UNFICYP). Misija je imala zadaću prevencije obnavljanja sukoba između ciparskih Grka i Turaka te pomoći u obnovi pravnog poretka na otoku.

Misija UNFICYP je postala u potpunosti operativna 27. ožujka te je na Cipru razmješten kontingent jačine 6400 vojnika s glavnim stožerom u gradu Nikoziji. Tijekom sljedećih pet desetljeća misije, zemlje koje su kontribuirale svojim vojnim kontingentima su Argentina, Austrija, Brazil, Kanada, Čile, Hrvatska, Mađarska, Paragvaj, Srbija, Slovačka i Velika Britanija. Treba napomenuti da misija UNFICYP ima i policijsku komponentu koju čine policajci iz Australije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, El Salvadora, Hrvatske, Indije, Irske, Italije, Nizozemske i Ukrajine. ■

(nastavit će se)

Ciriškim je sporazumom prvi predsjednik Cipra 1960. postao Makarios III.

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

Podaci iz srbijanskih izvora o stradanju srpskoga stanovništva u Oluji za koje nisu odgovorne hrvatske snage (VI. dio)

S obzirom na to da nitko ne poriče činjenicu da su tijekom i nakon Oluje pojedinci na hrvatskoj strani zapalili dio imovine srpskih građana u Hrvatskoj, ostaje pitanje zašto se već 10 godina ti podaci uporno preuveličavaju (zasigurno za više od polovice). Naime, u knjizi HHO-a (str. 80) naveden je podatak o "više od 22.000 spaljenih kuća" u tijeku i nakon Oluje, uz napomenu da se temelji na izvješću brigadnoga generala Alaina Foranda, bivšega zapovjednika UNCRO-a u UNPA sektoru Jug, u kojem je navedeno da su do 10. listopada 1995. "vojni promatrači UN-a obišli 320 sela". Navedeni podatak u svojim izvješćima i priopćenjima preuzele su nevladine udruge, ali i pojedini političari (u javnim nastupima taj broj se penje i na 30.000!), a zbog čestoga isticanja u medijima vjerujem da ga je kao pouzdanu činjenicu preuzeo i velik dio javnosti. Uz to što nije točna, informacija o tome nije ni potpuna, ako se prešućuje činjenica da je do Oluje u napadima srpskih snaga (često upravo od "komšija" iz vlastitih ili susjednih sela) u Hrvatskoj uništeno više od 200.000 stambenih jedinica, najvećim dijelom već 1991. godine.

Već i površan pregled priopćenja za tisak o odlasku Alaina Foranda s dužnosti zapovjednika UN-a u sektoru Jug 12. listopada 1995., pokazuje da je broj uništenih vatrom ili teško oštećenih kuća manji barem za oko 5000 od broja koji se navodi u knjizi HHO-a. Daljnja detaljna raščlamba popisa uništenih (oko 8000) ili djelomično oštećenih (oko 9000) kuća pokazuje da su u njemu navedene i kuće (ili objekti?) za koje se na temelju više kriterija može reći da se njihovo uništenje/zapaljenje ne može pripisati djelovanju hrvatskih oružanih snaga, odnosno pojedinaca tijekom ili neposredno nakon Oluje. Prema kriterijima vojnih promatrača UN-a potpuno oštećeni objekti su oni koji su ostali bez krova i u njima više nije bilo moguće stanovati, dok su djelomično oštećeni oni objekti u koje se ušlo nasilnim putem, a

oštećenja su takve prirode da je u njima bilo moguće stanovati. Tako, prema nekoliko kriterija (uništene prije Oluje ili na mjestima na kojima su živjeli jedino Hrvati ili na mjestima koja su tijekom okupacije bila na crti razdvajanja ili u zonama borbenih djelovanja) od spomenutoga broja na popisu promatrača UN-a treba oduzeti još oko 3950 kuća (ili objekata?) - što uništenih (oko 2550), što djelomično oštećenih (oko 1400). Dakako, ne može se reći da su svi objekti na crti razdvajanja i u zoni borbenih djelovanja oštećeni u borbama, ali je logičan zaključak da je veliki dio djelomično oštećenih objekata posljedica djelovanja topništva ili borbenih aktivnosti.

Jednako tako, analiza metodologije rada promatrača UN-a pokazuje brojne nepreciznosti i nelogičnosti. Tako se, na 91 lokalitetu u 43 naselja prema popisu stanovništva iz 1991. nalazilo 6247 domaćinstava, a u izvješću promatrača UN-a navodi se da su na tom istom prostoru pregledali ukupno 13678 kuća (ili objekata?), od čega je 10496 uništeno (4832 potpuno, a 5664 djelomično). To znači da je pregledana 7431, a uništeno (potpuno ili djelomično) 4249 kuća više nego što ih je uopće bilo na tom području prema popisu iz 1991. Kad se u obzir uzmu svi navedeni podaci, broj od "22.000 zapaljenih kuća" naveden u knjizi HHO-a smanjuje se na oko 8500 kuća (oko 4000 potpuno uništenih i manje od 5000 djelomično oštećenih tijekom ili neposredno nakon Oluje). Ovim podacima treba dodati i kuće koje su uništene u naseljima u kojima je živjelo više od 70 posto ili 50 posto Hrvata (jer teško je povjerovati da su Hrvati sami sebi palili kuće nakon povratka), a treba uzeti u obzir da su određeni broj kuća prilikom povlačenja zapalili sami Srbi, o čemu svjedoči dokumentacija srpske strane.

Dakako, spomenutom raščlambom ne može se, niti se želi prikriti činjenica da su pojedinci na hrvatskoj strani zapalili

dio imovine izbjeglih srpskih građana, nego upozoriti na netočno informiranje i preuveličavane podatke. Uostalom, na hrvatskim sudovima procesuiran je velik broj slučajeva (više od 1400) paljenja i pljačke povezanih s Olujom ili razdoblje nakon nje, a podaci koji pokazuju da je broj zapaljenih kuća najmanje dvostruko manji, potvrđuju da ne stoje tvrdnje da hrvatska vlast nije učinila ništa da kazni počinitelje tih nedjela. Primjerice, prema podacima iz tzv. Bijeke knjige iz rujna 1999., županijski i općinski sudovi s područja gdje su provedene operacije Bljesak i Oluja donijeli su ukupno 1949 presuda nakon provedenih kaznenih postupaka povezanih s kaznenim djelima u tim operacijama (uglavnom zbog pljačke i paleži); od toga su čak 1492 presude rezultirale osudom i izricanjem odgovarajuće kazne (prema novijim podacima DORH-a iz travnja 2011., zbog kaznenih djela počinjenih za vrijeme i nakon operacije Oluja osuđeno je 2380 osoba).

Osim toga, u već spomenutom priopćenju za tisak o odlasku Alaina Foranda s dužnosti zapovjednika UN-a u sektoru Jug 12. listopada 1995., naveden je i podatak da "agencije UN-a procjenjuju kako je u Krajini ostalo još oko 1500 Srba u bivšem sektoru Jug i oko 2200 u bivšem sektoru Sjever". S obzirom na podatak da je akcijom "Spasimo život" (o kojoj je bilo govora u prethodnom broju *Hrvatskog vojnika*) na spomenutom području bilo obuhvaćeno najmanje 7000 građana srpske narodnosti (dakle, znatno više od 3700), te s obzirom na već spomenute primjedbe o prebrojavanju uništenih objekata, može se reći da postoje opravdani razlozi za sumnju u točnost procjena agencija ili promatrača UN-a, kao i podataka u medijima o događajima tijekom i nakon Oluje. Uostalom, i u knjizi HHO-a navodi se, na temelju izvještaja Human Rights Watcha (Helsinki), da je u bivšim sektorima Sjever i Jug ostalo oko 8500, uglavnom starijih, osoba. ■

Zapovjedni vrh JNA od siječnja 1990. do svibnja 1992.

U nakladi MORH-a i Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata nedavno je objavljena knjiga Zapovjedni vrh JNA na gotovo 700 stranica. Riječ je o samo manjem dijelu cjelovite studije Rekonstrukcija zapovjednog vrha JNA u razdoblju od siječnja 1990. do svibnja 1992. (1500 stranica) koju je izradio Savjet za sukcesiju vojne imovine. Uz tiskani, dio materijala je dostupan i u digitalnom obliku, odnosno na CD-u.

Osim općih i metodoloških napomena o izradi studije, izvorima i načinima prikupljanja podataka za izradu dokumentacijskih podloga, knjiga u nekoliko priloga donosi sistematizirane i statistički obrađene podatke o stupnjevima i oblicima vojnog školovanja, završenim civilnim fakultetima, doktoratima i magisterijima pripadnika generalskog kora JNA koji daju uvid u obrazovanost generala JNA. U njoj su i podaci o nacionalnoj zastupljenosti generala po završenim fakultetima te obranjenim magisterijima i doktoratima, broju i strukturi generala po rodovima u odnosu na ukupan broj generala JNA, broju i strukturi generala koji su završili pojedine škole u JNA po nacionalnoj strukturi, pregled generala s međunarodnom izobrazbom te brojni drugi tabelarni i grafički prikazi.

Iz prikupljenih i obrađenih podataka može se u velikoj mjeri rasvijetliti i kadrovska politika JNA, a dijelovi studije zahvalan su materijal i za druga stručna i znanstvena istraživanja u raznim područjima-politološka, sociološka, povijesna, psihološka, vojna, ekonomska, pravna...

Iz prikupljenih i obrađenih podataka može se u velikoj mjeri rasvijetliti i kadrovska politika JNA, a dijelovi studije zahvalan su materijal i za druga stručna i znanstvena istraživanja u raznim područjima-politološka, sociološka, povijesna, psihološka, vojna, ekonomska, pravna... Tijekom gotovo dvogodišnjeg rada na studiji Savjet za sukcesiju vojne imovine uspio je prikupiti veliku količinu najrazličitije arhivske građe. Uz povijesne među razlozima za njezinu izradu su i kazneno-pravni te sukcesijski.

Tijekom gotovo dvogodišnjeg rada na studiji Savjet za sukcesiju vojne imovine uspio je prikupiti veliku količinu najrazličitije arhivske građe. Uz povijesne među razlozima za njezinu izradu su i kazneno-pravni te sukcesijski.

Važnost studije "Rekonstrukcija zapovjednog vrha JNA u razdoblju od siječnja 1990. do svibnja 1992." višestruka

je, a u znatnoj će mjeri pridonijeti i rasvijetljavanju novije hrvatske povijesti i povijesti Domovinskog rata. "I prije nego što je Savjet dobio zadaću izrade studije, bilo je jasno da je riječ o vrlo zahtjevnom poslu pronalaženja, prikupljanja i točnog uređivanja temeljnih personalnih i općih biografskih pokazatelja o pripadnicima najvišeg zapovjednog vrha JNA. Međutim, istodobno je predlagačima studije bilo jasno da bez obzira na složenost posla, ako se ne napravi, nikad neće biti stvorena jasna slika o jednom važnom segmentu Domovinskog rata - stoji u poglavlju o razlozima za izradu studije.

Potporu pri izradi ovog djela dali su između ostalih i Hrvatski državni arhiv, Hrvatski institut za povijest, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Središnji vojni arhiv, Uprava za ljudske resurse - Služba za stambene poslove i Odjel vojnog muzeja Službe za odnose s javnošću i informiranje MORH-a. Urednici knjige su Ante Nazor i Ivan Brigović, a recenziju potpisuju Ozren Žunec, Zvonko Lerotić i Vlatko Cvrtila.

Priredila Leida PARLOV

FILMOTEKA

“Kralj lavova” – 3D kino

- američki animirani
- redatelj: Roger Allers & Rob Minkoff
- distribucija: Continental film
- trajanje: 89 minuta

Imam prijatelja koji tvrdi da se ne isplati gledati nijedan nastavak bilo kojeg filma. Kad sam, neki dan gledao Kung Fu pandu 2, često sam razmišljao o toj izjavi.

Što vrijedi golema reklama, šest scenarista i 3D tehnologija, kada smo sve što vrijedi vidjeli u originalu, a ovo dalje se može i mora zvati nikako drugačije nego prežvakavanje. Zato ćemo pričati o jednom drugom crtiću, legendarnom Kralju lavova, koji se poslije sedamnaest godina vraća na kinoplatna. Više je razloga za to. Kralj lavova prvi je animirani film koji je sinkroniziran na hrvatski jezik i još uvijek drži rekord kao najgledaniji animirani film ikada u Hrvatskoj. Tada ga je pogledalo više od 315 tisuća ljudi. Također je oborio rekord i u najprodavanijim VHS izdanjima, a jedan je i od najprodavanijih DVD izdanja svih vremena na našim prostorima. Zbog svega toga Simba, Mufasa, Nala, Timon i Pumbaa vraćaju se potkraj ljeta u hrvatska kina i to u prerađenoj 3D tehnologiji! Dobitnik dvije nagrade Oscar i tri nagrade Zlatni globus, Disneyjev animirani hit Kralj lavova će se, pošto završi s kinodistribucijom, prvi put pojaviti i na Blu-ray izdanju i to u 2D i 3D inačicama. Potaknuta odličnim uspjesima 3D animacija zadnjih godinu dana (Vrlo zapetljana priča ili Nebesa) kompanija Walt Disney odlučila je ovaj bezvremenski klasik pretvoriti u 3D doživljaj. Tako će potpuno nove generacije mladih moći uživati u ovoj priči o ljubavi i hrabrosti mladog Simbe i njegove prijateljice Nale. Naravno, u kina se neće vratiti drugi i treći nastavak Kralja lavova, jer sve što vrijedi nalazi se u prvom dijelu.

Leon RIZMAUL

INFOKUTAK

Izložba u sjećanje na brigadira Rudolfa Perešina

Rudi - Nebo nad Hrvatskom je naziv izložbe slika-ilustracija i drvenih skulptura koja je u prigodi obilježavanja godišnjice slavnog preleta brigadira Perešina i njegove pogibije bila postavljena u galeriji “Ruža” u Zagrebu.

Izložba je pobudila veliko zanimanje, a među brojnim posjetiteljima bili su i pripadnici OSRH-a, sudionici Domovinskog rata. Izložbu je razgledao i pilot Ivica Ivandić, jedan od četvorice pilota koji su prvi napustili zrakoplovstvo ondašnje države.

I.M.

VREMEPLOV

14. lipnja 1985.

Potpisan Schengenski sporazum

Poslije potpisivanja dokumenta o osnivanju Europske ekonomske zajednice 1957., preteče Europske unije, koja je imala cilj ubrzati industrijski rast i držati korak s nadmoćnom industrijom Sjedinjenih Država, europske države potpisat će još niz ugovora kojima će osnažiti svoje veze. Tako je pet zemalja zajednice, Belgija, Francuska, Luksemburg, Nizozemska i Njemačka, 14. lipnja 1985. u Luksemburgu potpisalo Schengenski sporazumom kojim su dogovorile postupno ukidanje zajedničkih graničnih kontrola na kopnu, moru i u zrakoplovnim lukama te uvođenje slobode kretanja za sve fizičke osobe drugih članica, pa i nekih trećih zemalja, unutar granica obuhvaćenih sporazumom. Finalna schengenska konvencija potpisana je 1990., a stupila je na snagu pet godina poslije, 1995. Sporazumom je utemeljen i Schengenski informacijski sustav, baza podataka koju dijele policije zemalja uključenih u sporazum. Irska i Velika Britanija, iako ne sudjeluju u svim aspektima Schengenskog sporazuma, sudjeluju u onom dijelu koji se tiče suradnje policijskih snaga i sudstva. Danas Schengenski sporazum primjenjuju gotovo sve države članice Europske unije osim Bugarske, Rumunjske i Cipra, a Irska i Velika Britanija djelomično jer su zadržale nadzor svojih vanjskih granica. Schengenskoj zoni pripadaju i države nečlanice Europske unije, Island, Norveška i Švicarska. Schengenski dogovor smatra se velikim doprinosom stabilnosti europskoga kontinenta i čvršćeg povezivanja država i naroda Europe jer nestajanjem granica nestaje i prijetnja mogućih sukoba zbog posezanja za tuđim teritorijem. Hrvatska se nalazi na takozvanoj bijeloj schengenskoj listi, što znači da se možemo slobodno kretati unutar prostora Europske unije bez viza, ali ne dulje od 3 mjeseca.

- 10. lipnja 1687. – Hrvatski sabor proglasio svetog Josipa za nebeskog zaštitnika hrvatskog naroda
- 10. lipnja 1888. – prijestolonasljednik Rudolf posjetio Zagreb
- 12. lipnja 1683. – Turci opsjeli Beč
- 14. lipnja 1966. – Vatikan ukinuo indeks zabranjenih knjiga
- 14. lipnja 1982. – Britanci osvojili Falklande
- 16. lipnja 1940. – Staljin ultimatomom dokinuo neovisnost Litve, Latvije i Estonije

Leon RIZMAUL

Kaciga M 56/76

Vojnička kaciga, model M 56, počije se proizvoditi poslije 1950. godine za potrebe Volkspolizeija i Narodne armije Njemačke Demokratske Republike. Temelji se na njemačkim modelima kaciga M 35, M 40 i M 42 čija je prva obrada vidljiva u istočnonjemačkom modelu M 54.

M 56 prepoznatljiv je svojim vanjskim stožastim oblikom kalote s neznatno istaknutim obodom prema van i malo manjom visinom koja inače ne pruža potpunu zaštitu glave. Daljnjim razvojem ovoga modela od 1966. nestaju dotadašnje tri vanjske vidljive zakovice tako da je vanjska površina kalote M 66 potpuno glatka.

Unutarnja oprema zadnjeg tipa ovoga modela M 56/76 je kožni naglavak sa šest izrezanih jezičaca koji su pri vrhu povezani, a na ovaj kožni dio lineru pri-

čvršćen je s četiri metalne alke kožni remen podbradka, Y oblika, koji je inače uveden kod tipa ove kacige M 56 B.

Za učvršćenje naglavka M 56/76 rabi se plastični nosač sa šest jezičaca koji su malim zakovicama pričvršćeni na unutrašnjost kacige. Za ublažavanje vanjskih udaraca ovaj model u svojoj unutarnjoj opremi rabi dva spužvasta podloška postavljena između kožnog naglavka i čelične kalote.

Kaciga M 56/76 rabljena je tijekom Domovinskog rata, kao dio opreme postrojbi MUP-a, ZNG-a i Hrvatske vojske.

O tome svjedoče sačuvani primjerci kaciga s obilježjima pojedinih postrojbi HV-a među kojima je i primjerak M 56/76 s naljepnicom hrvatskog grba i natpisima: RH / 3 BRG. / LIONS / A / ZNG.

**HRVATSKI
VOJNIK**

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH
SLUŽBA ZA ODNOS S JAVNOŠĆU I INFORMIRANJE
Odjel hrvatskih vojnih glasila

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlasic@morh.hr)

Urednici i novinari: Leida Parlov (leida.parlov@morh.hr),

Domagoj Vlahović (domagoj_vlahovic@yahoo.com), Lada Puljizević (ladapuljizevic@yahoo.com)

Lektorice: Gordana Jelavić, Milenka Pervan Stipić

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Josip Kopi, Davor Kirin

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković, Damir Bebek, Predrag Belušić

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937

Marketing i financije: Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322

Tisak: Vjesnik d.d., Slavenska avenija 4, Zagreb

Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje,
p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

http://www.hrvatski-vojniki.hr, e-mail: hrvoje@morh.hr

Naklada: 5000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2011.
Novinarski prilogi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

www.eucom.mil

Zanima li vas čime se bave američke postrojbe u Europi, nemojte propustiti stranicu **US EUCOM-a, Zapovjedništva OS SAD-a za Europu**. Kao i druge američke vojne stranice, i ova je impresivna. Mnogo informacija, fotogalerije, detaljni opisi misije, zadaća i ustroja, blogovi... Vrlo je istaknuta i povezivost stranice s društvenim mrežama te ostalim internetskim ikonama kao što je YouTube. Štoviše, i za one opće vijesti iz europske politike i drugih važnih tema, slobodno se možete obratiti stranici www.eucom.mil. Zapovjedništvo želi da njegovi vojnici i drugi djelatnici budu dobro informirani o svim događajima na Starom kontinentu...

D. VLAHOVIĆ

